

Brassói Lapok

XL. évfolyam
107 szám.

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Hétlő
1934. évi május 14

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: A helyi kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 74 lej. — Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — Külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegtoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegtoldalon 8 lej négyzetcenti méterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56—58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 88.

MA: LÁSSUK TORDÁT!

Mister Newald
Európában
Irta: ZSOLT BELA

Öszintén megvallom: én még Henry Ford úgynevezett eszméit is legfeljebb annak a csekély bölcseségnek tartom, amellyel a világot talán el lehet kormányozni, de teljesen alkalmatlannak, hogy azokra, akik a világ kormányzásából ki vannak rekesztve s akiknek nincs minden mondatuk mögött legalább száz-ezer dollár ércfedezetük, minimális hatást is gyakoroljanak. A Ford bölcsesége úgynevezett guvernementális bornírtás és csakugyan egészen jól lehet kormányozni vele mindaddig, amíg az autósziükséglet emelkedő tendenciát mutat. Mikor azonban, mint éppen most is, a grafikon lefelé görbül, Henry Ford desalkoholizált, denicotinizált és taylorizált mennyorszá-gában is le kell építeni az angyalokat, heti hat nap helyett három napra redukálni az üdvöz-lési időt, ugyanugy, mint azokban az európai poklokban, ahol a vezérigazgatók kevésbé absztinensek és kevesebb atyai abszolutizmus-sal rendelkeznek a munkások testével és lel-kével. Szóval, Ford sem csallhatatlan, szocioló-giai és erkölcsi igazságai épp úgy ki vannak szolgáltatva a Wall Street ingadozásainak, mint a detroit-i művek papírai — viszont Eu-rópának a tartós lanyhaságra való tekintettel, most éppen olyan igazságokra lenne szüksége, amelyekkel bessz idején is lehetne kezdeni va-lamit.

De Ford mégis csak Ford és ha nincs is igaza bessz idején, még bessz idején is van többmillió dollár évi jövedelme. S aki olyan-kor is keres milliókat Amerikában, amikor 10 millió amerikai ember nem keres egy centet sem, megengedheti magának azt a luxust, hogy a világról, a művészetéről és a társadalom be-rendezéséről szuverén különvéleménye legyen. Hinderburg megengedhette magának a luxust, hogy 14 éves korától ne olvasson más köny-vet, mint sztratégiai, — mert megnyerte a Mazuri csatát. Dr. Mister Newald Newyorkból, még régebben Nyitráról egyelőre csak kétszáz-ezer dollárt keres évenként, ami kétségkívül nem megvetendő összeg, de mégsem az az ősz-szeg, amely miatt Európa minden ellenállás nélkül hajlandó ünnepelni valakit csak azért, mert olyan stupid, mint egy hajórakomány rá-gógumi. Mi tiszteljük a pénzt és velünk lehet beszélni, de ez a kétszáz ezer dollár még nem az az amerikai milliárd, amelyért hajlandók vagyunk udvariasan lesöpörni könyveinket a művelt családok asztaláról, hogy Mister Ne-wald pipaszó mellett felrakhassa rá a lábát. Ez az úgynevezett európai kultúra még antik-várón is többet ér, mint évi kétszáz ezer dol-lár, amennyit végeredményében Európa né-hány szegényebb országában is megkeresnek az elnökök és a vezérigazgatók. Arról van szó, hogy ez a nyitrai eredetű acélkirály, — hogy a közismert Gogoly-idézetet applikáljuk, — tulságosan is amerikai, évi jövedelméhez mér-len. Azt mondja, hogy az európaiaknak az a bajuk, hogy tulsókat elmélnednek. Elismeri, hogy Amerikában is elég sok a munkanélküli, bár az európai államok nivóját még nem kö-zelítette meg, de ha ők is sokat gondolkozná-nak, — aszongya — akkor náluk is megnöve-kednék a munkanélküliek száma. A szociális problémák Mr. Newald szerint különben is úgy keletkeznek, hogy valakinek eszébe jut valami és filozofálni kezd. Európában sok a filozófus, ezért nagyon a szociális problémák. Nálunk — mondja — hála Istennek, kevesen vannak, így szociális problémáink is kicsinyek.

Nem sértjük meg az olvasót azzal, hogy itt elvitatkozzatunk Mr. Newaldal, aki különben is tulzottan látja az európai bajokat, mert hi-szen: Európában is egyre nagyobb ritkaság, hogy valakinek eszébe jut valami. De az ötlet, amellyel védekezni akar a munkanélküliség, általában a szociális bajok ellen, valóban zse-

Harminc-negyven milliárd lejt mentett meg a váravárt esőzés

Nincs már ok sem aggodalomra, sem drágításra, mert a termésnek átlag csak 20 százalékat tette tönkre a szárazság

A kukorica- és gyümölcstermés kilátásai nagyon megjavultak

Bukarest, május 15.

A meglehetősen kiadós pénteki záporok végét vetették a természetellenes tulkorai szárazságnak s megmentették a termes jó-részt. Az időjósok az eső után jónak és igen szép-nek ígérkeznek.

Az elmúlt három nap alatt az egész or-szágból megindult az esőzés, sokhelyütt jég-gel együtt s a hőmérséklet általában lehült.

A mezőgazdák és az ország lakossága meg könnyebbülten lélegzik fel, mert elharult az inség fojtogató lidércnyomása.

Mandru Teodor, a földművelésügyi mi-niszterium vezérigazgatója, nyilatkozatot adott a sajtónak a napokban esett és már annyira óhajtott csapadék kihatásairól. Kijelentette, hogy

bár az eső nem tudta teljesen jóvá ten-ni, amit a hosszas szárazság tönkretett s a buzatermés kilátásai alig javultak meg, a csapadék áldásait nem lehet elég-gé értékelni. Az ország északi részében még a buza is helyrejön, mert itt az időjárás visszamaradottabb volt, mint délen.

Az ország magtára azonban a délidék: a Bánság, Olténia, Muntenia és Délbessz-arabia. Már pedig ezeken a területeken a buza nagyrészt elpusztult, sőt helyette már takarmányt vetettek. A Dunai síksá-gán a megmaradt buza annyit szenvedett a szárazságtól, hogy csak kis, eszenész kalászos lehet. Ezen a vidéken a termés fele, sőt 60 százaléka ráment a csapadék-talan időjárásra. A legjobban a korai ve-tett buza tartotta magát. Általában a bu-zatermés csak 50—60 százaléka lesz a re-mélt eredmények, de ez is kielégítően se-dezni fogja a belső szűk-ségleteket.

Fézzel szemben, különösen ha még to-

vábbi esők is lesznek,

a kukorica csaknem teljes egészében megmentül, mert vannak vidékek, ahol csak most vetik. A szőlő- és gyümölcs-termes az esők után jónak és igen szép-nek ígérkeznek.

Az is nagy előnye a mostani esőknek, hogy elpusztítják a hernyókat és kukaco-kat, sőt elűzik az aggasztóan elszaporodott és pusztító kolumbcsi legyeket.

Eddig a miniszteriumi vezérigazgató szaknyilatkozata. Azt persze csak a gaz-

dák maguk tudják igazán megítélni, hogy az általa nyújtott kép mennyiben fedi a tényleges valóságot.

Nyilatkozott különben tegnap Sassu földművelésügyi miniszter és Manolescu-Strunga alminiszter is, akik körülbelül a fentebbieket állapították meg, tehát hogy a tengeri-, szőlő- és gyümölcsstermés ál-talában egészen megmentülnek tekint-hető az esőzések következtében. A minisz-ter szerint előreláthatólag főlegesen lesz a lisztfogyasztás korlátozása.

Minden rendbejöhethet még, mert hosszú és meleg lesz a nyár

Nem hivatalos szakértők tulzottnak tart-ják azt a beállítást, mintha a termés egy-harmada tönkrement volna a szárazság alatt. Pontosabb számítás szerint legfel-jebb huszszázalékról lehet beszélni,

nyolcvanszázalékát a vetéseknek mégis megmentették az esők.

Ha pedig tekintetbe vesszük az időjárás-kutatóknak azt a jóslatát, hogy hosszas és meleg nyárra van kilátás, akkor bizni le-het még abban is, hogy

később az időjárás helyrehozhatja a ta-paszi szárazság okozta jelentékeny ká-rokat.

Vannak, akik azt állítják, hogy a pénteki esők 30, 40, sőt 50 milliárd lejt mentettek meg az országnak.

Mert az átlagos össztermés értéke ennyire becsülhető. Ha még néhány napig tartott volna a szárazság, akkor elveszett volna ugyyszólván az egész termés, tehát 30, 40 milliárd lej, azaz az állami költségvetés kétszerese. Ezt a hatalmas summát meg-

takarította az országnak a végre beállott esőzés.

Nincs tehát már különösebb ok az éh-inségtől való félelemre s még kevésbé a lelkiismeretlen üzérkedésre és árdragítás-ra, mert egyes szakértők szerint a mező-gazdasági év még egészen jóvá is alakul-hat a továbbiakban.

ARADMEGYET MÉG MINDIG KERÜLI AZ ESŐ

Aradmegyét nem vigasztalhatják meg azok a jelentések, amelyek szerint az utóbbi három nap alatt általában az or-szág minden részében kiadós esőzés volt.

A megye területét még mindig kerüli az eső, a szárazság egyre aggasztóbb mé-reteket ölt, a drágaság pedig napról-napra nő.

Az elmúlt napok alatt a megye területe fölött is megjelentek a váravárt esőfel-hők, a szél ereje azonban nem hagyott alább s a felhőkből néhol kis futó eső

dagok pedig százazreket adnak egy eredeti Voltaire kéziratért és százazreket egy Botti-cellai képért, amelyről azt hiszik, hogy eredeti. Az igazi amerikai iparmágnásban éppen az a fonák, hogy tulságosan is respektálja azt, ami-hez nincs sok köze: az európai szellemet és az európai művészetet. A jó amerikai könyvek-ből, brosurákból és folyóiratokból pedig meg lehet állapítani, hogy az amerikai közvéleményt épp úgy foglalkoztatják a szociális problémák, mint bennünket és épp úgy fő a feje a jelen-tőségükről, mint az európai „filozófus“-é. Ilyen amerikai, mint ez a nyitrai jankke, csak az lehet, aki mint a gentryfikált zsidó, a hang-sulyozott parlagiságával tulságosan el akarja felejtetni, hogy nem Skóciából érkezett a „Mayflower“-en új Angliába, hanem fedélközön Nyitrából, a korlátlan lehetőségek hazájába, a hol, úgy látszik, szerencsés esetekben a korlát-lan korlátoltság is korlátlan lehetőség.

hogy ez az üzletág is tudja érdekelni, ha ren-tábilisnak mutatkozik. „Nemrégiben a papir-gyárak képviselői jelentették, — mondja Mr. Newald, — hogy a megnövekedett ujság- és könyvfogyasztás révén Amerika papirgyárai 1932-ben harmincezer vagonnal többet helye-ztek el, mint az előző években. Ilyenformán hasznosak az írók is.“ Ami azt jelenti, hogy a metilalkohol is hasznos volt, amíg Al Capone nyolcemillió dolláros takarékbetétét tudott be-lőle csinálni. Szó sincs róla, az acél és az ame-rikai mogyoró azért komolyabb üzlet, de min-den üzletet, még a gondolatlanul való üzletet is szentesíti, ha prosperál.

Megjegyzem: nem hiszem, sőt tagadom, — hogy Mr. Newald csakugyan az amerikai át-laggazdag, vagy akár az amerikai átlagember színvonalát reprezentálná. Mr. Babitt, Sinclair Lewis amerikai bennszülöttje, Newaldhoz vi-lszonyítva érzékeny széplelek, az amerikai gaz-

niális. Prohibíciót a gondolkodás ellen! A gon-dolat még az alkoholinál is rombolóbb veszély, az agyvelőt tehát ki kell cserélni leegyszerűsít-tett, lehetőleg nem szófra és rugórajáró szer-kezettel, amit Mr. Newald elnöklése alatt mű-ködő, Amerikán Steel Comp. állítana elő mo-zgó munkapadokon és Bedeaux-rendszerrel, mi-után előzően alaposan tanulmányozná a cseh-szlovákiai Bata-cipőgyár termelési szisztémá-ját, amelynek amerikai acélidegei ellenállának a legerősebb feszültségű gondolatnak is, rész-leltetésre is árusítanak az Unió minden vá-rosában és falujában, hogy a legszegényebb ember is könnyen hozzájuthasson, ami — ugye-bár — egyet jelentene a szociális probléma megoldásával?

Körülbelül így képzei Mr. Newald, akinek az írókról is megvan a véleménye, afféle gon-dolatbootlegereknek, spirituszcsempészeknek tartja őket, viszont van annyira businessman,

Tessék kívágni és eltenni!

6. sz. SZELVÉNY a B. L. májusi regény-ajándékára.

1—15-ig sorszámmal ellátott 15 darab májusi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregényátárának 1934 májusi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszolgáltatathatók Bukarestben: a B. L. kiadóhivatalában (Str. Sf. Mina 9), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Griviței 10); Brassóban: a B. L. kiadóhivatalában; mindenütt máshol: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniük, a 4 lej befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan úton kapják meg, mint az újságot.

esett mindössze, a legtöbb helyen még ennyi se, mindössze néhány csepp. A szél fújt és tovább kergette a felhőket, anélkül, hogy Aradmegyeinek jutott volna az annyira áhított és annyira szükséges májusi csapadékból.

Az aggodalom és a nyugtalanság most már teljesen erőt vett a megye lakosságán. Szemes gabonát egyáltalában nem vizeznek már piacra.

A legutóbbi hetivásáron 600—620 lejt kínáltak a silány minőségű búzáért, de még ezen az áron sem lehetett jelentősebb mennyiséghez jutni.

A kereskedők körében csodálkozva és elismeréssel emlegetik, hogy az egyik aradi nagymalomnak sikerült 650 lejes áron egy egész vagon búzához jutnia. A kukorica ára a hetipiacon 300 lej volt, más gabonát egyáltalában nem kínáltak eladásra, még rozst sem.

A kenyér ára az elmúlt két hét alatt 25 százalékkal, kilónként átlag két lejjel emelkedett. Jelek szerint az emelkedés tovább tart, mert a liszthiány máris érezhető, a malmok pedig nem jutnak őrleni való gabonához.

ARUPIAC

Temesvár, május 13.

A buza jelentéktelen áresésén kívül, az árak változatlanul szilárdak. Tegnap rövid ideig tartó heves zápor volt, de az árakra nem gyakorolt komoly befolyást. A malmok tartózkodók, a termelők nem hoznak árut a piacra, a kereskedők is csak nagyon keveset.

Árak: Buza 520 lej (530).

Tengeri 235—240 lej.

Árpa 260 lej.

Zab 250 lej.

Arad, május 13.

PIACI ÁRAK:

Hagyma 2—3, 6burgonya 2—3, szárazbab 7—8, uborka 5—7, uburgonya 4—7, cseresnye 8—10, kövér liba 280—360, sovány 100—120, szarvasmarha 6—7, tojás 0.80—0.90, borjúhús 12—13, sertés 12—14, Takarmányok: Széna 100—120, lucerna 130—140, szalma 30—40 lej.

Két kivégzés Belgrádban

Belgrád, május 13

Ma reggel a rendőrség udvarán kivégezték Oreb Petert és Begovics Isivót, a kik december 16-án merényletet kíséreltek meg Sándor király ellen.

A bünperben a bíróság még egy halálos ítéletet hozott, de a harmadik elítélt kegyelmet kapott.

Páratlan utcai botrány Nagyváradon

Nagyvárad, május 13

Pénteken este a Sztrarovszky-utca elején, a főutcából jövő tömeg, hangos jajveszékeltésre lett figyelmes. Egy idősebb urinő fetrengett a földön, mellette pedig egy férfi állt, aki magából kikelve, szitkozódott és ütötte a segítségért kiáltó nőt. Rendőrök jelentek meg a helyszínen, a kik az uriaszonyt lakására szállították, bántalmazóját pedig a rendőrségre kísérték, ahol kiderült, hogy a férfit Busoiceanu Péternek hívják, foglalkozására nézve adóellenőr, aki sok ideig lakója volt a súlyosan inzultált nőnek, Tóth Rezső vármegyei főtisztviselő özvegyének.

Busoiceanu elmaradt a házbérrel s lakásadónőjének többszöri felszólítására sem fizette ki. A tegnap este Tóthné ismét kérte a tartozás kiegyenlítését s

ez háborította fel az adóellenőrt annyira, hogy az uriaszonyt a nyílt utcán agyba-főbe verte.

Busoiceanu ellen megindult az eljárás.

Mi az, ami bőrét üdévé, frissé, fiatalossá varázsolja?

„FLOREAL” arckrém

hatása páratlan!

Vezérképviselő: Drogueria „CENTRALA” Oradea

»Liberális néppárt« születik

Averescu és Bratianu György politikai egybekeléséből

Ellensakkhuzásokra készül a kormánypárt és a nemzeti-parasztpárt

Három bizottság munkában a sikkasztások és visszaélések kivizsgálására

Bukarest, május 13.

A belpolitikai érdeklődés homlokterébe Averescu marsall néppártjának és Bratianu György ujliberális pártjának az összefogása került, amelyet tegnap mind a két párt hivatalos lapja vezető helyen hozott nyilvánosságra, azonos hivatalos közleményben. Az új erősoportosítási kombinációnak kétségtelen a politikai jelentősége és hordereje.

A két pártvezér szombaton délelőtt ismét összeült s újból hosszas eszmecsere folytatótt. Kiszivárgott hírek szerint elhatározták, hogy

legkésőbb a jövő hónap közepéig együttes ülésre hívják össze a két párt központi bizottságát s akkor minden valószínűség szerint egybeolvasdássá válik a most létrejött általános együttműködési megállapodás. A két fuzionált pártnak állítólag liberális néppárt lesz a neve s Averescu marsall elnöklele alatt veszi fel a harcot a hatalomért.

Bratianu György első alelnök lesz. A további részletfeltételeket ezután beszélük meg.

Üléseznek a parlamenti vizsgálóbizottságok

Szombaton délelőtt összeült és megkezdte munkálatait a Skoda-ügy kivizsgálására kiküldött parlamenti bizottság. A képviselőházban folyt le az első ülés, amelyen a bizottság elnökevé Dimitriu volt munkaügyi minisztert, alelnökké pedig Juniant és Pop Valér dr. volt erdélyi minisztert választották meg.

A Monitorul Oficial-nál elkövetett nagy visszaélések ügyében kiküldött parlamenti bizottság tegnap délután tartott ülést a szenátusban. Hurmuzescu dr. elnök bejelentette, hogy Slapescu pénzügyminiszter nem függesztheti fel Bunescut, a hivatalos lap súlyosan vádolt igazgatóját, ellenben szabadságolta mindaddig, amíg a vizsgálat tart. Ezután 9 tagú albizottságot küldtek ki, amely szombaton délelőtt meg is kezdte a hivatalos lap ügyvitelének és pénzkezelésének a megvizsgálását.

Csak 10 milliót vagyont mutat ki a volt csendőrfőparancsnok

A bukaresti itélőtábla mellett működő vagyonellenőrző bizottság tegnap kihallgatta Dumitrescu tábornok, volt csendőrségi főfelügyelőt, vagyona eredetét illetőleg. Amint ismeretes, a tábornokot, aki jelenleg a belügyminisztérium szaktanácsosa, a sajtó egy része azzal vádolja, hogy 30—40 millió összegekkel károsította meg az államot s konstanamegyebeli mintagazdaságát lopott pénzből és anyagból rendezte be.

A tábornok emlékiratot terjesztett be,

Az a meglepetésszerű hirtelenség, a mellyel ez az összefogás a georgisták keddi állásfoglalása után létrejött, valóságilag megdöbbentette a politikai köröket, amelyek számos magyarázatot fűznek ehhez a szövetkezéshez. Táplálja a messze-menő kommentárok burjánzását az is, hogy a két összeházasuló párt tegnapi közös közleménye „fontos körülmények lehetőségéről beszél, amelyek politikai életünkben felmerülhetnek” s ezzel indokolja az összefogás szükségességét. Azt hiszik, hogy Averescu és Bratianu György, akik a múlt héten királyi kihallgatáson voltak, vagy már eleve tudnak arról, hogy ilyen fontos körülmények rövidesen be fognak következni, vagy pedig előrelátják ezeket. Az is valószínű azonban, hogy csak legkört akarnak teremteni maguknak. Az „Indreptarea”, Averescu marsall lapja, mindenesetre ismételtén azt jósolja, hogy a június közepén esedékes rendkívüli parlamenti ülésszakot már nem éri meg a jelenlegi kormány.

Higgadtabb politikai körök csak azt a törekvést látják a két párt együttműködésében, hogy ellensúlyozzák azt a hallgatólagos megegyezést, amely a kormá-

nyon levő liberális párt és a nemzeti-parasztpárt között a hatalmon való váltó gazdaságra nézve nyilván fennáll. A marsall és Bratianu György meg akarják húsítani azt, hogy a két nagy kormányképe párt kisajátítsa magának a hatalmat s félreállítsa a többieket.

Minden jel arra vall, hogy úgy a kormánypártban, mint a nemzeti-parasztpártban jelentőseget tulajdonítanak Averescu és Bratianu György sakkhuzásának s azt parirozni igyekeznek. A kormánypárt állítólag azzal fog válaszolni erre az új ellenzéki tömörülésre, hogy most mégis sürgősen véghezvisszik a kormány régebben terbevetett széleskörű átszervezését, mégpedig a parlament rendkívüli ülésszaka, tehát június közepé előtt. Szóval a kormánypárt is szorosabbra vonja soraikat s kiküszöböli belső ellentéteit.

A nemzeti-parasztpárt elnöki tanácsa szombaton délelőtt szintén összeült, hogy megtárgyalja a politikai helyzetet s ennek keretében a temesvári és a többi erdélyi megyei tagozatban dúló viszálykodások ügyét, amely mögött tudvalevőleg tovább lappang Maniu és Vajda híveinek az ellentéte.

amely szerint neki „mindössze” 10 millió szerény vagyona van s ennek eredetét nagyjában igazolni próbálja.

A tábornok kihallgatásánál jelen volt a két feljelentő: Florescu mérnök és Constantinescu tart. tábornok is, akik rámutattak arra, hogy Dumitrescu sokkal kisebb értékűnek tünteti fel egy a birtokát, mint vagyona többi részeit. Kérték szakértők kiküldetését a tényleges érték megállapítása céljából. A bizottság utasította a volt csendőrfőparancsnokot,

hogy újabb pótemlékiratot terjesszen be s abban kimerítő pontossággal mutassa ki vagyonát. A szakértők kiküldetését illetőleg a bizottság csak ezután dönt.

— Agyvértdúlás, szívszorogás, nehéz légzés, félelemérzet, idegesség, fejfájás, lehangoltság, álmatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképzetlenség a rendkívüli enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűvíz használatával igen sokszor gyorsan megszüntethetők.

Május majdnem egész második felében féljeggyel lehet utazni minden vasútvonalon

Bukarest, május 13.

Az államvasutak igazgatótanácsa jóváhagyta az igazgatóságnak azt az előterjesztését, hogy pünkösd hetére ismét féláru utazási kedvezményt adjanak az egész ország területére. A határozat értelmében a szerdáról csütörtökre, május 17-ikére virradó éjjel 12 órától kezdődően egészen május 22-én éjfélig a CFR egész vasúthálózatán féljeggyel lehet utazni mindenféle vonaton. A gyorsvonati pótléknak szintén csak a felét kell fizetni.

Ugyanez a féláru díjszabás vonatkozik a május 26-ikától 29-ikén éjfélig terjedő három napra is.

A vasúti állomások mindenütt féljegyeket fognak kiadni ezekben az időközökben.

Kolozs- és Szilágymegyében pusztítanak ujabban a kolumbácsi legyek

Kolozsvár, május 13.

A kolumbácsi legyek pusztításairól újabb és az eddigieknél is szomorúbb jelentések érkeznek. A kolozsmegyei Bánffyahunyad, Egeres, Kalota, Gyula és Hidalmás járásokban a kolumbácsi legyek 150 disznót és lovat csiptek halálra és nagyon sok hasznos háziállatot sebeztek meg halálosan. A mérgek legyek hadjáratának emberáldozata is volt, Szabó Mária parasztlány szeméjében, akit a legyek olyan rettenetesen összemartak, hogy kórházba kellett szállítani.

Legujabban a szilágyságot öntik el hatalmas rajokban ezek a vést és pusztulást okozó mérgek kis állatkák. A megyei hatóságok megtették a szükséges óvintézkedéseket, amennyiben megtiltották a gazdáknak, hogy állataikat

legelőre hajtsák, a legyek így is óriási károkat okoztak.

Újabb kolozsvári jelentés szerint ma délután már

Kolozsvár városának határát is ellepték a veszedelmes állatok, különösen a külső Monostori-ut környékét,

ahonnan több megcsipett gyereket szállítottak be a klinikára. A város határában a legelő marhák százait támadták meg s csipéseiktől már eddig közel száz állat pusztult el.

A városi főorvosi hivatal a vármegyei főállatorvossal karöltve erélyes utasításokkal látta el a lakosságot az állatállomány megóvásáról és a lakosság védekezéséről vonatkozólag.

Sumophon

VILÁGMÁRKA

9 havi részletfizetésre!

„Novy”

rádiólaboratórium

Brassó, Rózsatér 19.

Telefon 1—99.

Vasutügyi miniszter ur: — meddig még?!

Már a vegyesházasságban élő románokat is üldözik Piskin

Teljesen megbénult a magyar közművelődési élet Piskin, ahol egy titkos társaság terrorjától reszketnek magyarok és románok egyaránt

Ahol az ajkak nem mernek panasza nyilni

Piski, május 13.

Piski — egyszerű helységnev. Vasuti központ is, ahol nemzetközi vonatok közlekednek és átszállóhely a szárnyvonalra. Ez a Piski vastag betűkkel van bejegyezve a vasuti menetrendbe. A másik Piski egyszerű helységnev, amelyről nem lehet tudni a nemzetközi vonatok utasai. Pedig ez a Piski is vastag betűkkel van bejegyezve, csak hogy nem a menetrendbe. A szívekbe... ahol gyűl, gyűl a keserűség, mint a rezervoárba pumpált víz, amely színtől megtele már.

Valamikor béke uralkodott a piski vasutastelepen, amely közel sokezer lelket számol. Most a gyűlölködés, a megfélemlítés, az elfojtott keserűség pokoli szelleme öntötte el a munka és egyetértésnek ezt a kis szigetét.

Egyik náció üti a másikat. Az erősebbik a gyöngébbet. Fellángolt a gyűlölködés szelleme és kegyetlen, elvakult elemek csíholják a tüzet.

Hogy ki gyújtott Piskin a katlan alá, amelyben most veszedelmesen forr, sietőreg a gyűlölet és az elkeseredés leve, azt nem igen lehet már megállapítani, de a minden oldalról felfodrozó uszítás szellemének elvakult követői vannak Piskin és azok kavargják tovább a viharzó szenvedélyeket.

A megfélemlített Piski

A hír gyorsan terjed el a telepen: — Itt van a B. L. kiküldött munkatársa, no-sza, öntsünk ki egy keveset a szívünkben felgyülemlett keserűségből, álljunk elő a panaszokkal!

De az emberek behúzódnak és magukba zárkoznak, mint a megfélemlített csiga a házába. Nem mernek beszélni, még beszélni sem mernek. A lezárt zsülipek mögött érzem a felduzzasztott elkeseredést, amely át szeretne törni a korláton, hogy kiöntson és megszabaduljon a nagy feszüléstől, de a következményektől való félelem úgy lezárja az ajkakat, hogy harapófogóval kell minden szót kihuzni.

— Nézzék emberek — mondom —, azért vagyok itt, hogy meghallgassam panaszukat és ha lehet, hát segítsünk a bajukon!

Mondják is, hogy hálásan köszönik a lapnak azt, hogy felszínen tartja állandóan sérelmeiket, hogy kijöttem hozzájuk, de... ha megtudják a műhelynél, hogy könyitották a szájukat, abból baj lesz. Kisebb ok miatt is kitettek már magyar munkást a műhelytől.

Nem firtatom tovább, nem akarom meggyőzni őket, hogy a hallgatás, a beletörődés, a jogtalanságok elviselése szónélkül, a bajok további elfajulását vonhatja maga után. Tudják ezt jól, de a mindennapi kenyerüket féltik.

De nem kell kérdeznem. A piski panaszok és sérelmek a levegőben usznak.

A három héttel ezelőtti „szolgáltatónküvüli magatartás” miatt elbocsátott magyar műhelymunkásokat még mindig nem helyezték vissza szolgálatukba. Ezt az ordító jogtalanságot még nem orvosolták. Most tudom csak meg, hogy az elbocsátott 19 műhelymunkás közül 7 egyáltalában nem volt tagja semmilyen magyar művelődési egyesületnek, csak a vasutas zenekarban játszottak közülük páran. Mégis elbocsátották őket. Miért? Azért, mert magyarok... Semmiféle más bűnük nem volt, még sovén szempontokból sem eshettek kifogás alá. Egyáltalában nem látogatták sem a református, sem a katolikus közművelődési együletet. Mégis elbocsátották őket, mert így akarta a titkosszövetség...

Labdajáték Piski és Bukarest között embersorsokkal

Három hét óta az intervenciók egész sorozata történt az indokolatlanul és jogtalanul elbocsátott műhelymunkások visszahelyezése érdekében. Irt a sajtó, közbenjárt a munkakamara, a munkügyi minisztérium, de az eredmény még mindig nem mutatkozik.

Akik a szenvedélyeket kavargatják

Neveikkel nem szolgálunk. Ismerjük őket, de bizonyítani alig lehet ellenük. Nem mintha ártatlanok volnának a magyar vasutasok elleni hajszában, a többségi és kisebbségi közötti gyűlölködés szításában, de mert háttérből, függöny mögül, biztos fedezékből vezetik hadjáratukat. Amolyan titkos társaság-féle, amely nem áll ki nyílt sisakkal a porondra, de amelynek keze messzire elnyul, olyan messzire, hogy életek és egzisztenciák felett uralkodik.

Ez a sovén társaság, amelyben van műhelymunkás, pap, tanító, még esendő is, kiadta a jelszót: a magyar vasutasoknak pusztulniuk kell Piskiről... És pusztulnak. Elbocsátásokkal, áthelyezésekkel ritkítják soraikat. A titkos társaság hatalmas odáig terjed, hogy akaratát keresztül is tudja vinni. Legalább is ezt mutatják az eredmények. A tömegesen elbocsátott magyar műhelymunkások. A tizenkilenc „szolgáltatónküvüli magatartás” miatt kenyerétől megfosztott magyar műhelymunkás esete. Az a tény, hogy hosszú idő óta egyetlen magyar munkást nem vesznek fel a piski vasuti műhelynél...

A műhelyvezetőség a vezérigazgatóság, a vezérigazgatóság a műhelyvezetőségre hárítja a felelősséget és az elintézt. Közben a tíz-tizenöt éves munkaszolgálatú elbocsátottak nem tudnak kenyeret adni a családjuknak.

A napokban dr. Bartha Ignác kolozsvári ügyvéd utján beadták a keresetüket visszahelyezésük érdekében a táblához. A bírósághoz fordultak sérelmükkel és a független bíróságtól remélik jogaikba való visszahelyezésüket. Minek is vártak volna tovább. Hogy a bukaresti vezérigazgatóság és a piski műhelyvezetőség még labdázzanak velük? Kár az időért. Sajnos, ugyanis sokáig, tulsokáig fog tartani, amíg a bírósági ítélet elhangzik. Addig a keserű nélkülözések napjai szakadnak az elbocsátott műhelymunkásokra és azok családjára.

Most a vegyesházasságbelieken a sor

A titkos társaság, miután a magyar műhelymunkások üldözésében kissé már kitombolta magát, most áttért a vegyesházasságot kötött román munkások terrorizálására is. Piskin sok olyan román vasutas van, akinek a felesége magyar. Vannak ezek között olyanok is, akik még a háború előtt, vagy a háború alatt léptek házasságra és többtagu családjuk van. Ezek most bizalmas, de nyomatékoss felszólítást kapnak egymás után, hogy vagy váljanak el magyar feleségüktől, vagy kényszeríték az asszonyt, hogy térjen át az ortodox hitre mert különben vagy jön az elbocsátás, vagy pedig az áthelyezés — Besszarábiába.

Az egyik magyar nő sirva mondta a következőket:

— Tíz éve a legnagyobb egyetértésben élünk az urammal, gyerekeink is vannak. Tiszteltük egymás vallását, soha nem volt közöttünk szóváltás, egyetlenkedés azért, mert én a református hitet vallom, ő pedig görög keleti. Most el kellett mennem a papomhoz, hogy bejelentsem az egyházamból való kilépést, mert az uramat is figyelmeztették, hogy ha át nem térek, hát elbocsátják a műhelyből.

— Kitél kaptam a figyelmeztetést? — Hát innen is — onnan is. Mind kaptak ilyen figyelmeztetést, akiknek magyar asszony a feleségük... El is hagyják az egyházukat mind, mert Besszarábiába nem megy szívesen egyik sem, meg az elbocsátás veszélyének sem akarják kitenni a férjüket.

Tehát már a magánéletükbe is belenyúl a munkásoknak a titkosszövetség. Hogyan az

ilyen „innen-onnan” jött figyelmeztetések mögött milyen erők állanak, azt sejtik a családi életükben megbolygatott műhelymunkások és ezért nem mernek ellenszegülni. A magyar egyházaknál már jelentkeztek is néhányan az asszonyok közül, akiknek román férjük van és bejelentették az egyházból való kilépésüket.

Magyarokkal együtt — nem!

A terror, a megfélemlítés ráfekszik egész Piskire és minden olyan intézményre, amelynek valami köze van a magyarsághoz.

A piski temetkezési és önszegélyező egyesület harminc éve áll fenn. A több ezer tagot számláló egyesületnek mindig voltak magyar és román tagjai. Ennek következtében, bár a tagok többsége magyar, a vezetőség is vegyes volt: magyarok és románok. A legutóbbi vezetőségi

választáson a paktumos listával szemben egy tiszta román vezetőségi listát állítottak, amely azonban alig kapott néhány szavazatot és így kibukott. Erre — a titkos erők — kényszerítették a vegyes vezetőség román tagjait, hogy mondjanak le tisztségükről. Ez meg is történt. Egyetlen román tag maradt csak benn a vezetőségben, aki nem függ a műhelyvezetőségtől és, aki kijelentette, ha szíjat hasítanak a hátából, akkor sem hagyja el a helyét.

Ez is elég jellemző a piski állapotokra, de a legjellemzőbb és egyben a legmegdöbbentőbb, hogy egyetlen magyar művelődési intézmény, ifjúsági egyesület, vagy más hasonló alakulat nem működik, mert a vasutnál alkalmazott tagok nem merik látogatni azokat. Nemrég a csendőrség tiltotta be a magyar ifjúsági kultúregyesület működését. Dr. Niocu megyefőnök a tilalmat megszüntette ugyan, de mit ér a megyefőnök feloldó rendelkezése, ha a helyi hatalmasságok más eszközökkel akadályozzák meg a közművelődési intézmények működését?

Piski, az egykor békés munkástelep, egy elvakult és veszedelmes terrorkölnímény nyomása alatt vergődik — a lelkek megbékülésének nagyobb dicsőségére. Fentről jön a nyomás? vagy lentről? Azt senki sem tudja. Fent azt mondják, hogy lentről — lent azt, hogy fentről. Így játszanak tragikus történelmi játékok embersorsok! Piskin, ahol veszedelmesen izzik a gyűlölet — és vergődik keserűen a magyarság.

Vajon meddig fogja nézni, tűrni tétlenül ezt a lélek- és idegölő embertelen játékot a kormány?

Vasutügyi Miniszter Ur: meddig még... Pogány Marcel

A szárazság mellett óriási porfelhő pusztít az Egyesült-Államokban

Naponta kétmillió dollár kárt okoz az új veszedelem

London, május 13.

Az Egyesült Államokban a szárazság pusztításaihoz most egy új veszedelem is járult.

2400 km. hosszú, 1400 km. széles, 3 és fél km. magas porfelhő száguld végig óriási károkat okozva utjában.

A porfellegek miatt az állatállomány ezrével pusztul, mert a füvet magasan belepő portól

nem tudnak élelemhez jutni. Az autók nappal is csak reflektorral közlekedhetnek, mert ahol a porfelleg elvonul, teljes sötétségbe borít mindent.

A repülőgépek kénytelenek nagy magasságba emelkedni, hogy átrepüljenek a porfelhő borította területen.

A legnagyobb pusztításokat Missouri, Missisipiben és az Ohio völgyében végezte, ahol a gazdák kára naponta két millió dollár.

Egyévi börtönre ítélték dr. Bodeát, a kolozsvári katonaszabadító orvost

55 vádlott 4-5 hónapi büntetést kapott

Kolozsvár, május 13.

A kolozsvári törvényszék első szekciójának Dragusanu tanácsa ma hirdetett ítéletet a dr. Bodea-féle katonaszabadítási pörben. A drámai fordulatokban és humoros részletekben bővelkedő pör főtárgyalása során száznál több tanút hallgatott ki a bíróság s számos neves orvosszakértőt, akiknek legtöbbje terhelően vallott Bodea dr. ellen.

Zsufolt teremben mondotta el vádbeszé-

dét Pastia ügyész, aki a fővádlottnak és hatvan vádlott társának példás, szigorú megbüntetését kérte. Utána a védőügyvédek beszéltek, majd a tanács ítéletéhez talra vonult vissza. Hosszas tanácskozás után kihirdették az ítéletet, mely szerint a törvényszék bűnösnek találja Bodea doktort s ezért 1 évi fogházbüntetéssel, s politikai jogainak három évre való felfüggesztésével sújtja.

Öt vádlottat felmentett, a többi ötvenötöt 4-5 hónapi fogházbüntetésre ítélte.

Argentina nem fogadta el a londoni buzaértelekezleten elhatározott buzaárakat

Hivatalos jelentés a tárgyalásokról

London, május 13.

A nemzetközi buzaértelekezlet elnöksége hivatalos jelentést adott ki a tárgyalások eddigi eredményéről. A közlemény a következőket tartalmazza:

„A tanácsadó bizottság javaslatára az összes államok, Argentina kivételével, elfogadták a múltévi római értelekezleten megállapított árminimimumokat.

A tanácsadó bizottság egyenként kiküldött egy albizottságot, hogy keresen

módot a gabonaárak szilárdítására és emelésére.

Fz a szükségzavú jelentés egyelőre nem tájékoztatta a nyilvánosságot arról, hogy Argentina vétója mennyiben befolyásolja a konferencia további eredményét. Az ugyanis teljesen valószínűtlen, hogy egy olyan buza-termő országnak, mint Argentínának, más árpolitikája ellenére is fenn tudjanak tartani a többi államok egy be-tartható árminimimumot.

Aláírás előtt az olasz-osztrák-magyar gazdasági megegyezés

A három ország fővárosában egyszerre hozzák nyilvánosságra a megállapodás szövegét

Róma, május 13

Az olasz lapok egyhangulag arról számolnak be, hogy az olasz-magyar-osztrák gazdasági megállapodások aláírására rövidesen sor kerül s most már csak a jóváhagyási formaiságokra van szükség. Ha azonban ez is meglesz, a három állam

fővárosában egyszerre hozzák nyilvánosságra a megállapodásokat.

Az olasz lapok szerint ezek a megállapodások is csak azt bizonyítják, hogy milyen szívélyes, baráti viszony van a három ország között.

Amerika hajlandó tárgyalni az adósságfizetési egyezmények felülvizsgálásáról

Washington, május 13

A Fehér Házban kijelentették, hogy az Egyesült Államok kormánya hajlandó hozzájárulni, hogy

az adósságfizetési egyezmények felülvizsgálásáról megkezdjék a tárgyalásokat.

Washingtonban úgy érzik, hogy ezzel az ajtó nyitva áll, hogy az adósságok körüli rendtelenségek zsákutcájából végre kikerüljenek.

Washingtonban úgy érzik, hogy ezzel az ajtó nyitva áll, hogy az adósságok körüli rendtelenségek zsákutcájából végre kikerüljenek.

A visszafordított marosludasi keskenyvágányu történelem

Miért lettek áldozatok az „erdélyi paradicsom” egykori lakói, a marosludasi magyar telepesek — A 25–30 holdból 5–10 hold maradt s az 5–10 holdra átlagban 4–6 gyerek

Itt még mindig nem emlékszem, hanem fájdalmas valóság a földkiszáradás ténye

Marosludas, május 13.

A földkiszáradás és a földosztás ténye — ugyebár, elég régen volt már — sehol sem él még ma is annyira, sehol sem olyan fájdalmas és felejtethetetlen valóság még most is, mint Marosludason. Az itt lakó tömegek számára keserűség, irigység és elesettség fakadt belőle és csak igen kevés azoknak a száma, akik brömrre nyílt szájjal beszélnek róla. Viszont mindenki beszél róla, vagy ha másról is beszél, hamarosan áttér erre, mert ez gyökere mindennek, nemzeti érzésnek, helyi politizálásnak, iskola-kérdésnek, az egyházak helyzetének.

Marosludason multja és jelene van a földosztásnak.

A multban telepítésnek hívták s ma is ez a legelfogadhatóbb neve. Csak hogy megfordulnak a dolgok. A multban magyar telepeseket dédelgettek oda s változtatták meg a község nemzetiségi arányszámát, most pedig román telepeseket hívnak, erőszakolnak, dédelgetnek s fordítják vissza a marosludasi keskenyvágányu történelem kerekét.

TÉNYLEGESEN MEG NEM, — GYAKORLATBAN MÁR IGEN

Marosludas nem kisebbségi falu többé. Ténylegesen ugyan még az, mert 5 ezer lakójából háromezernél több a magyar, a gyakorlatban azonban már nem tekintik annak a román nemzetiségűnek. A falu időközi bizottságának egyetemi magyar tagja sines s a választásokra való készülődés minden nyílt törekvése az, hogy — ha már elkerülhetetlen — hát négy-öt magyar tagnál több ne kerülhessen be a tanácsba. Hiszen igaz, megköthetnék magukat a magyarok s megtagadhatnának minden egyezkedést, alkut — azonban nem teszik. Marosludason olyan erős, olyan fenekedő és olyan mérgező a román nemzeti érzés, hogy okosabb engedni.

Nem, nincs semmi értelme a kiélezett harcoknak. Ebben a faluban most már csak arra kell vigyázni, hogy megmentődjének valahogy azok az értékek, amelyek még megvannak. Erre pedig a legjobb módszer a béke és engedékenység azokban az elvi kérdésekben, amelyek mind ugyanarra a hangulat-forrásra vezethetők vissza: ez a föld pedig újra román föld lesz, illetve az már ma is. Az igazság az, hogy ma talán még nem az, de — nem sokára azzá lesz.

Ez az a bizonyos telepes-kérdés, a földosztás és földkiszáradás kérdése, amelyből még sokáig nem lehet emléke, mert eleven huszavágó tényező még ma is.

AZ A HÁROM MAROSLUDASI MAGYAR TELEP

A marosludasi telepesek története eléggé ismert ahhoz, hogy ne tartsunk róla hosszú értekezést. Csak éppen vázlatosan említjük meg, hogy a három magyar telepítés, az Andrásy-telep, az Ecken-telep és az Albisi-telep a világháború előtti Erdélynek legboldogabb fészke volt. Az állam átvette ezeket az Andrásy-, Ecken- és Albisi-birtokokat, aztán okos, jól átgondolt terv szerint szétszította őket azok között a jelentkezők között, akiket alkalmasoknak, megfelelőeknek és eléggé képzeteknek ítélt. A régi Magyarország minden részéből jöttek jelentkezők és kaptak fejenként 25–30 holdat ebből a jó marosvölgyi földből. Kaptak azokon kívül mindenféle támogatást, segítséget, sőt beállított szőlőterületet, szinte mindent, amit a szemük-szájuk kívánt. Természetesen nem ingyen, hanem az akkori viszonyoknak megfelelően tisztességes árt. Ez az ár azonban nekik mégsem volt terhes, mert az évi rész-

leteket a kapott és nagyszerűen beállított birtokokból könnyedén, kényelmesen fizethették. Jól jövedelmező mintagazdaság volt minden egyes telepes kis „földbirtoka”. Gyarapodtak is szépen. Urak voltak, valóságos „földesurak” a falu régi lakosságához viszonyítva. Ennek az előrehaladásnak viszont ára volt: irigység rájuk és hol titokban, hol nyíltan gyűlölte őket a falu őslakossága, válogatás nélkül.

Főlöszegesen volna tagadni, hogy ezeknek a telepítéseknek volt nemzetiségi céljuk. Azt viszont, le kell szegezni, hogy a telepítés maga nagyon rendes, nagyon tisztességes, nagyon törvényes formában történt. Nem vettek el senkitől semmit, nem károsították meg senkit s végeredményében az a 25–30 hold kisbirtok volt, a telepek csupa kisbirtokosok mintagazdaságaiból alakultak ki.

A féltékenység, az irigység és a gyűlölködés magja azonban így is csak benne volt ebben a telepítésben és ki is hajtott nyomban, mihelyt alkalmas körülmények közé került.

Ahol másként mérték a kiszáradási törvényt

Az uralomváltás és a földreformról szóló törvény megszavazása után még a marosmentes földesúri birtokok előtt kerültek a „kiszáradási érdeklődés” előterébe ezek a marosludasi magyar telepek. Az előzmények után, ugyebár, érthető is volt ez. Az irigység és a gyűlölködés magja kikelt s a telepek gyönyörű mintagazdaságaira volt igénylő éppen elég. A telepek azonban bíztak a törvény erejében, abban az erőben, amely az ő boldog életüket is megteremtette. Mit lehet elvenni 25–30 holdból? Hiszen ez csupa kisbirtok, a kiszáradás pedig csak a nagybirtokokat találhatja. Igen ám, de a törvény alakul a szükségletnek megfelelően. A törvény lehetővé tette a telepesi birtokok kiszáradását is, a hangulat pedig, amelyből a törvénynek ez a szakasza megszületett, lehetővé tette azt, hogy a törvény értelme úgy szűküljön, vagy bővüljön, ahogyan azt a bosszúérzés kívánta.

Igy történt, hogy minden telepestől elvettek kerek husz holdat. Még azoktól a telepektől is, akik népes családok voltak, még azoktól is, akiknél négy-öt legényfiu várta az osztzkodást a 25–30 holdra. A kiszáradás megtörtént és a négy-öt felnőtt legényfiu osztzkodhatott a megmaradt 5–10 holdon. Ek-

kora terület viszont nem nyújt megélhetést még azon a gazdag földön sem. A négy-öt fiuból három-négynek ott kellett hagynia a „paradicsomot” s más megélhetés után kellett néznie.

A magyar telepek fogyni kezdtek. Hiszen éppen ez volt a cél!

AZTAN BÉRBEVETTÉK A SAJÁT FÖLDJÜKET

A földműveléssel foglalkozó emberek macakassága és kitartása azonban példabeszédes. Ragaszkodnak az utolsó talpalattnyihoz is. Másrészt a román földosztás nem volt olyan tervszerű, okos és előrelátó, mint annakidején a magyar telepítés. A föld még nem minden. A földhöz még felszerelés kell, lehetőség ahhoz, hogy eredményesen munkálni lehessen. A telepes-birtokok kiszáradása aránylag könnyen ment, a kiszáradott birtokok szétszítása viszont már nehezebben. A megfordított célkitűzés most már az lett volna, hogy az „eltalaltanított”, nyomorúságba süllyesztett magyar telepek helyét románok foglalják el, hadd változzék vissza a falu nemzetiségi képe. Ez a célkitűzés viszont azt követelte, hogy a kiszáradott birtokok javarészt ne az őslakó föld-



Szépnek lenni nem művészet, de művészet a szépséget megtartani!

Minden nő szép akar lenni, Minden nő szép lesz, ha a „LA REINE DES CREMES” nevű csodálatos készítményt használja, amely megtisztítja és frissen tartja arcát.

La Reine des crèmes
PARIS

igénylők kapják, hanem messziről, a havasok aljáról hozott román parasztok.

Ezek is kapták. Csak hogy ezek sem hagyták el olyan könnyen a maguk régi talpalattnyit. Idegen földre költözni, idegen földön gazdálkodni, marhaállomány és felszerelés nélkül — féltelmes vállalkozás volt előttük. A nagyobb rész nem is költözködött. A kapott föld mégis csak tulajdonuk volt, ajándékba kapták, miért ne huzzanak valami hasznot belőle? A paraszti macakasság és a gazdasági törvényszerűség új megoldást teremtett, amely nem volt éppen törvényszerű, de jó volt mind a két félnek. Az új birtokosok kezdték eladogatni a kapott földet, vissza a régi tulajdonosoknak, ha pedig eladni mégsem merték, vagy pedig a régi gazda megvásárolni mégsem merte, hát megegyeztek szépen és — a telepes bérbevette a saját földjét.

Ez még mindig jobb volt, elfogadhatóbb volt, mint idegen földre menni, új megélhetési lehetőség után nézni annak a három-négy felnőtt legényfiúnak.

Es jó volt ez a megoldás általános szempontból is. Megteremtette az átmenetet. Lassította a magyar telepek tönkremenését és közben felhízta az új telepeseket. A cél azonban így mégis csak veszélyben forgott. Beállították hát minden eladást és minden bérbeadást és kiadták a parancsot az új telepeseknek, hogy jöjjenek csak le a havasokról és foglalják el birtokaikat.

A nemzetiségi elosztódottság átalakulása tehát megkezdődött. Csak a hangulat maradt a régi. Az irigység és a rejtett düh most ezek el-

— Bérlényheség és kínzó főfájások, a máj és az epeutak bántalmái, gyomor- és bélhurut aranyeres bajok és a végbél megbetegedései esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz gyorsan és biztosan megszünteti a hasiszervek pangását. Sok évi kórházi tapasztalat igazolja, hogy a Ferenc József víz használata a bélmozgást kitűnően szabályozza és erőlyes elvonó hatása következtében soványító kurákra is igen alkalmas.

len az új telepek ellen irányul, egyként az őslakó románok és magyarok részéről. Most ugyanis ezek a dédelgetettek, a pártfogoltak.

*

Az idők során változtatni aligha lehet. A marosludasi mérgező és türelmetlen román nemzeti hangulat megváltoztatása is nagy feladat volna. Majd elcsitul talán, ha a falu képe a nemzeti elképzelésnek megfelelően átalakul. A teendő addig valóban csak az okos, higgadt védekezés.

A leromló, egyre inkább nyomorba süllyedő telepekkel szemben azonban volna kötelesség. Azok a régebben annyira boldog házak most egyre süröbbsé rajoktól küldenek utra, más vidékekre, a megélhetés után. Ezekkel a rajokkal kellene törődni egy kicsit. A marosludasi telepek közül kikerült fiatal emberek erősek magukkal oda, ahová mennek.

Képzettek, haladott földmívelés-kultúrát visznek. Otthontartani, odaragasztani őket az egyre keskenyedő földszárvokhoz, nem is volna hasznos, mert önönmagukat emésztene fel. Okos dolog volna tovább képezni őket, s aztán szétszítani azokra a vidékekre, ahol tudásukra szükség van. Erre kínálkozik is lehetőség, amint következő cikkünkben rámutatunk.

Kacsó Sándor

HIREK

Az ifjuság a vádlottak padján

Megterhelve egy súlyos örökséggel, mögötte romok, előtte a jövő sivar reménytelensége. Olyan politikai és társadalmi körülmények, amelyek között az is irányításteljesítő tényező, akinek egy hosszú élet tapasztalata adja meg hitének bázisát: csoda-e, hogy az ifjuság is elvesztette azt a magasabbrendű etikai értékeket, amelyek megóvhatják az eltévelyedésektől.

Vergődő, tévelygő ifjuság mindig volt és mindig korának szelleme szabta meg, hogy ez a tévelygés hol jut nyugvópontra. A szellemi befolyások szükségképpen kitermeltek a hajlamot, mely az ösztönön túl is diadalmasan terelte az ifjuságot az élet magasabbrendű feladatai, az örök fejlődés felé. A mai ifjuság fülébe még visszhangzik az ágyudórej és gépfegyverropogás nyomán kelt siránkozás, a sarkát még megfestette a vérözön és szemét ennek a vérözön hasznosításából kitermelt hamis konjunktura tobzódás nyitotta ámulatra. Azt, hogy majdnem minden és mindenki megvásárolható, előbb tanulta meg, mint az egyszerűen és a felnőttek erkölcsi nihilizmusig csapó mohó vagyonszerzése, élvezetek utáni futkosása úgy játszódtott le a szeme előtt, hogy könnyen elérkezhettől odáig: nincs első és nincs utolsó cél, csak az az élet van, amelyik muló és amelynek örömeit ragadozó módjára kell és lehet megszerezni.

Gyermekek a pubertás hajnalán gyilkoltak s véres kézzel siettek az otthonba, amelyik már nem tudott nekik annyit nyújtani kiegyensúlyozó erejéből, hogy megóvta volna őket egy minden ízében romlott kor kísértéseitől. Bűnösök tehát és, megláncolva kezük, lábuk, ott diszeleg fényképük hangos című riportok ólombetűi közé ékelve. És az egyéni megbélyegzés után a vádlottak padjára került az egész ifjuság.

A kultuszminiszter, akinek legfőbb feladata az országban kézenfogni és kivezetni az ifjuságot az erkölcsi fertőből és megmutatni azokat a magasabb szempontokat, amelyek rá várnak, csendőri feladattá minősítette az ifjuság nevelését. Ugy, ahogy a politikában a megértés keresése helyett husz év óta csak az erőszak eszközei a tényezők, ugyanúgy itt is a nevelés ezer és ezer fegyvere és módja közül éppen azt választotta, amelyik újabb ellenhatást válthat ki az éretlen lélekből.

Nem látja meg az apák bűnét az ifjuságban, nem látja, hogy ha bűnösök, öntudatlanul szívták magukba a bűn csiráit, nem látja azt a heroikus pedagógiai feladatot, amely hivatott mindezt jóvá tenni —, hanem szigorított bürtönné itéli az ifjuságot. Csendőri áll mögötte, aki eltiltja apró örömeitől, lángpallóssal áll a strand ajtajában s a víz és napfény gyönyörűsége helyett komor szobák árnyékába kergeti. A szülői és tanári szeretet óvó simogatásai helyett rendőr nyul a táskájába és most már nemcsak az iskola lesz rettegett hely, hanem az otthon is, melynek eltűnik a bizalmas melegsége, amikor a tanári szem és kéz rendőrküldetéssel kutat az állítólagos bűn nyomai után.

Raszkolnyikovot, aki ölt, egy egész generáció mentette fel. Miért? Hiszen attól a nemzedéktől még messze volt tízmillió halott árnyéka és vérszeg helyett egy új század friss levegőjét örökölte.

Mégis felmentette, mert akittl a tanítást kapta, nem az egész generációt taszította le a bűn lépcsőjéig, hanem mindnyájukat fel tudta emelni olyan magasságba, ahonnan a bűn elenyésző kis pont a mérhetetlenül nagy emberi feladatok mellett.

Ezek az emberi feladatok, kultuszminiszter ur, azóta még szélesebb területen várnak megoldásra. De ez nem rendőri és nem csendőri feladat. És egyéni bűnözők kévelései alapján mindennél nagyobb bű az egész ifjuságot a vádlottak padjára ültetni és bürtönné zárn.

Különösen annak a generációnak nincs joga, amelyik felelős érték s amely még mindig nem elég lelkiismeretes ahhoz sem, hogy önmaga fölött üljön először törvényt.

Asztalos Sándor

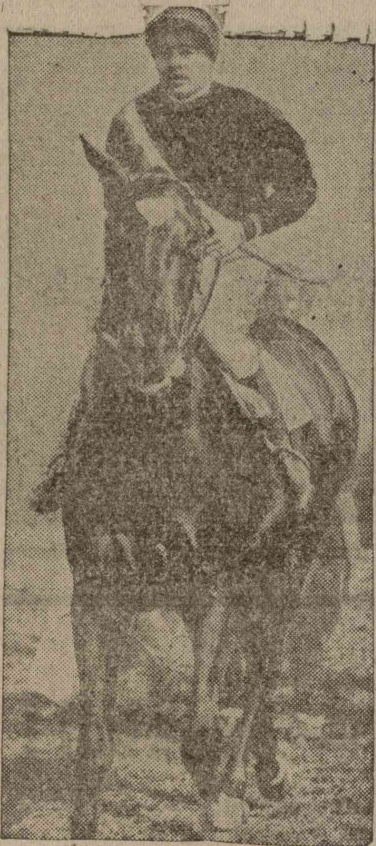
— Kereszteshadjárat Németország ellen. Párisból jelentik: Az irástudók árulásának híres szerzője, Julien Benda, Párisban előadást tartott, amelyben élesen megbélyegezte a hitleri Németországot és a művelt államok kereszteshadjáratát követelte ellene.

★ Brassói orvosi hír. Dr. Tutsek Géza külföldi tanulmányutjáról hazakereszt és rendeléseit újból megkezdte.

— Öngyilkos jegyző. Budapestről jelentik: Mikes József dr. Rákosszaba közseg jegyzője ma délelőtt a Rudolf fürdőben felvágta ereit. Mire rátaláltak, meghalt. Az öngyilkosság okát még nem tudták megállapítani.

Croydon május elsejei menetrendjét most közlik a lapok. London légi kikötőjébe naponta ötven, sőt május 15-től kezdve pontosan 53 nagy utasgép érkezik és indul naponta és a kikötőbe érkező vagy onnan induló utasok száma a becslések szerint helenként legalább ötezer lesz. Csak Párisba öt gép indul és ugyanannyi érkezik mindennap és ezek a gépek átlagosan napi kétszáz utast tudnak szállítani. A gépek között vannak az Imperial Airways luxuszgépei, így a híres Hannibal-típusú gépek, amelyek több mint harminc utast tudnak szállítani. Ezek a gépek a légi utat a két főváros között másfélóra alatt teszik meg és az újabb menetrendben lényegesen meggyorsították a repülőterekhez való kiutazás idejét, míg a csomagok elvámolása és az utlenél-vizsgálat igazán csak perceket vesz igénybe. Naponta több járat megy Brüsszelbe és Amszterdamba; Berlinbe pedig ezen a nyáron olyan gyors közlekedést valósítanak meg, hogy a londoni üzletember egy nap alatt megfordulhat Berlinben vagy a berlini üzletember az angol fővárosban. Az összeköttetések olyan jók, hogy Londonból Európának nem kevesebb, mint száz ötven városába lehet eljutni egy nap alatt. Pilóták és utasok arról számolnak be, hogy semmi annyira nem erősíti az emberekben az emberek egymáshoz való tartozásának egységét, mint a gyorsan fejlődő és évről-évre jobban kiépülő légi közlekedés. Nem lehetne a politikuskok helyébe is mindenütt pilótákat ültetni?

EZ A LÓ — „EMBER A TALPÁN”



Két és fél éves diadalmas „pályafutás” után a Colombo nevű angol versenypárpa, amelyet egyetlen versenytársa sem tudott legyőzni, a napokban gazdát cserélt. Régi tulajdonosa, Lord Glanely 15 ezer fontért adta el Lord Woolavingtonnak, aki még boldog is volt, hogy „ilyen olcsón” megszerezte ezt a híres versenylópat. A Colombo most új tulajdonosa színeivel indul az epsomi derby futtatásain.

— Csikmegyei hírek. A bukaresti Semmitőszék elvi jelentőségű döntést hozott a nyugdíjra jogosult volt magyar csendőri ügyében. A határozat kimondja, hogy a volt magyar csendőri, mint rend és csendfenntartó közegek a belügyminisztérium hatáskörébe tartoznak és mint állami tisztviselők nyugdíjra jogosultak. Ezen határozat alapján, ajánlatos, hogy az érdekeltek, ha nyugdíjigényüket elutasították, a közismert Semmitőszéki döntésre való hivatkozással, felebezzék meg a törvényes határidőn belül az elutasító végzést. — Forika István gergyóvaslábi gazdát hivatalos közeg elleni erőszakért a bíróság egyhavi fogsárra ítélte. — Csütörtökön és pénteken Csikmegyében is megjött a várva-várt esőzés. A gazdák megnyugodott kedéllyel néznek az ideai aratás elé. — A 2 évvel ezelőtti lezajlott botrányos nemzetiparasztpárti szenátorválasztás utóhangjaként, a minden módon erőszakoskodó választási rendőrség államellenes izgatás és nemzetgyalázás címén bűnvádi eljárást indított Rancz János csiksomlyói.

CAPITOL MOZGÓ, BRASSÓ

TELEFON: 460 szám.

Ma, szombattól kezdődőleg:

Cigánykirály

Gyönyörű filmoperett fülbemáshó zenével, **José Moyica**, a Metropolitan opera tagja, ideális férfiszépség hatalmas hanggal és filmjátszási tehetséggel, míg partnere **Rosita Moreno** nemcsak szép, hanem kitűnő táncos, főszereplőkkel.

Vasárnap d. e. 11 órakor és d. u. 3 órakor Matiné: „Paradicsommadár”

ABLAK

★ Halálozás. Gyászoló családjá fájdalommal tudatja, hogy Pulgior János építőmester 71 éves korában folyó hó 11-én meghalt. Temetése vasárnap, május 13-án délután 4 órakor lesz a bolonyai római katolikus temető halottasházából.

— Temesvári hírek. Szombat reggel Hantz Erzsébet 54 éves asszony öngyilkossági szándékkal a Bégába ugrott. Kimentették és kórházba szállították. Öngyilkosságának okára vonatkozólag még nem tudták kihallgatni. — Egy teherautó elütötte Sängelean Joan négyéves fiúcskát. A szerencsétlen gyermeket kettős lábtöréssel és súlyos zúzódásokkal szállították kórházba. Megindult az eljárás. — Margan Éva mehalai lakos feljelentést tett, hogy ismeretlen tettes, május tizedikén, amíg a felvonulást nézte, lakásából háromezer lejt emelt el. A nyomozás váratlan eredménnyel végződött. A károsult fivérének személyében került meg a tolvaj. Margan Joan vallomása alapján a pénzt is megtalálták a kertben elásva. — Hónapok óta több temesvári intellektuel ül vizsgálati fogságban kommunista szervezkedés gyanújaival. Hozzá tartozóik két nap óta hiába visznek élelmet, a letartóztatottak nem fogadják el. Hozzá tartozóik úgy gondolják, hogy valószínűleg éhségstrájkba kezdtek, mert ügyük kivizsgálása nagyon elhúzódik. — A temesvári tábla ma ítélt Gruit Vasile 56 éves bognár felett, aki Szücs János 19 éves kovácslegényt halálra szúrta, mert százlejes tartozását nem akarta megfizetni. A törvényszék háromévre ítélte, a tábla helybenhagyta az ítéletet. A vádlott megnyugodott az ítéletben.

— Vagyon Vilma fülbevalókat lopott. Kolozsvári tudósítónk jelenti: A rendőrség számos feljelentés érkezett be több kolozsvári szülőtől, akik elpanaszolták, hogy iskolás leánykaik füléből ismeretlen tettesek egy idő óta rendszeresen kilopkodják a fülbevalót. Nyomozás indult meg, melynek eredményeképpen a rendőrség letartóztatta Vagyon Vilma rovtmultu nőt, Virág Bandi rendőrségre nyilvántartott egyén vadházastársát. Az ügyet áttették az ügyészségre.

— Aradi hírek. Tudósítónk jelenti: Aradon a nyári fürdőzésnek megvan már az idei első áldozata Gozsi Károly 27 éves mérnök, miután a mart-fürdőt még nem nyitották meg, a szabad Marosra ment fürdeni. Az egyik pihenőben levő kompról fejest ugrott a vízbe, nyomban utána azonban kétségbeesetten kezdett segítségért kiáltozni. Partra huzták megdöbbenve észlelték, hogy bár külső sérülés alig látszik a fiatalemberen, mégis egészen tehetetlen magával. Később aztán az orvosok megállapították, hogy a fiatalember a sekély vízben erősen megütötte a fejét, negyedik nyakcsigolyája az ütés következtében elcsuszott s emiatt mellőlt lefelé az egész teste megbénult. A fiatal mérnök állapota kétségtelenül súlyos, orvosai azonban remélik, hogy gondos és tartós kezeléssel sikerül meggyógyítani. — Barbetei Todor dr. fiatal gyakorló ügyvéd beperelte az aradi ügyvédi kamarát munkabére visszatartása címén. A benyújtott kereset szerint az ügyvédi kamarát huzamosabb ideig dolgozott az ügyvédi kamara irodájában, munkadíjának a kifizetését azonban megtagadták.

Felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy a

Magurele (Függőkö)

nyaraló és fürdő

csakis pihenést kereső,

állandó bentlakók

számára áll rendelkezésre.

Közelebbi felvilágosítások Brassó, Katalin-utca 21. — Telefon 607.

Tordai apróságok

Tordán nemrég „gázpróbát” tartottak. Plakátok után tudatták a közönséggel, hogy amikor a jelzést hallják, ki-ki meneküljön a legközelebb eső házba, senki se tartózkodjék az utcán, mert jönnek az ellenséges repülők és hullnak a gázzal teli bombák... Így ráijesztettek a szegény tordaiakra, akik azonban nem nagyon „dültek be”, mert tudták, hogy az egész, bár izelítő a jövő háborujából, mégsem olyan komoly pillanatnyilag, hogy végzetesen el lehessen keseredni...

Akadnak azonban olyanok, akiket a rikító plakátok teljesen „palira vettek”...
— A tejesasszonyom — meséli egyik ismerősöm — a „gázpróbát” megelőző napon zokogva állított be a kántával. Ugy sirt, mint a záporosó, ha megered... Nyen könnyek potyogtak a szeméből!

— Mi baja van lelkem? — kérdeztem részvétellel.

— Még kérdezi a tekintetes ur? — hördült fel — hát nem tetszett-e látni a plakátokat, hogy mi készül? Jaj nekem, hogy az Isten verje meg! Jaj, jaj! De mi még elbujunk valahova, hanem az állatok kinn maradnak! Szegény tehének!

Leült és úgy siránkozott...

— Nézze csak, jó asszony! — próbáltam lelkére beszélni — vegyen erőt magán! Gondoljon a gyermekeire! Nem olyan borzasztó lesz, ami történik! Csak próba, nem olvasta?

— Nekem ne tessék beszélni! — jajdult fel újra — tudom én, hogy minek nézünk elébe! Jaj, mi lesz velünk?

— Azóta — meséli ismerősöm — már a „gázpróba” is lezajlott, a tejesasszonyt azonban nem tudom megvigasztalni! Napról-napra könnyek között állt be. Jaj, mi lesz velünk? — hajtagotja mindig. Különös!

— Nem is olyan különös! — feleltem — talán neki van igaza, csak legfeljebb oda módosíthatná, hogy „Jaj, mi van velünk?” És hogy belesir a tejbe, a csak tiszta haszon neki, mert nem kell bele vizet önteni! De nemcsak azért sir, — sajnos!!

★

Az első valami, amire Tordán figyelmes lettem, hogy havazik! Halk pelyhekben szállingózott a hó. Közben az ég végételen kékjét öklömnyi felhő sem zavarta meg, szaporán sütött a nap és az emberek kiskabátban szaladgáltak dolguk után.

Tikkasztó meleg volt és havazott. Az országban már kiadós esővel is beérnék, de nem nyílnak meg az egek csatornái...

Itt még annál is több történik! Havazik!

Kissé gyanús volt azért az ügy. Májusban! Mégis! De hol van Tordán olyan hatalmas dunya, amelynek pelyheivel az egész város tele legyen.

Már éppen be akartam a közeli kávéházba fordulni, hogy télikabátért telefonáljak, meleg teát rendeljek és amellet várjam meg, amíg kitavasodik, amikor egy másik ismerősöm felvilágosított, hogy a levegőben szállongó izék nem bolyhos tollpelyhek, mégkevésbé hópihéek, hanem a ligeti nyárfák kipattant barkái, amelyek gyapotszerű termését a legkönnyebb szellő is szárnyra kapja és tovaröpíti!

Hát ezért havazott szerte Tordán egy napsütéses májusi délelőtti!

★

Meglepő, hogy Tordán a gyermek-koldusok mennyire elszaporodtak. A multkor még egy se volt belőlük, most egész falca kóborol a főutcán. Kávéház, vagy cukrászda elé nem ülhetsz le anélkül, hogy percenként egy piszkos, rimázkodó kis praci ne tolódjék orrod elé...

Cigányok mind. Elhanyagoltak és rongyosak. Pedig faj- és kortársai annak a 8 éves Iáróka gyereknek, a budapesti miátiur cigányprimásnak, aki nagyváradi és kolozsvári sikerei után most a tordaiakat igyekszik szórakoztatni. Cigánygyerekek. Az egyik Iáróka Laci a plakáton, jólfésült, remekbeszabott, apró szmokingban, amelyet a welszi herceg viselhetett gyermekkorában, a többi, aki nézi, szurtosan, gubancosan, földigérő, lompos nadrágszárákkal, de könyökigérő, szűk kabátujakkal...

De nem arról akartam beszélni! Támogassuk őket. Ezeket is, akiktől még annak az étvágya is elmegy, akinek nincs mit enni.

Támogassuk őket, mert kitől koldulnak nemsokára, ha nem adunk nekik?!

A tordaiak külön ünnepe:

Az 1849-es szabadságharc és az 1914-es világháború során elnémult harangok helyébe két új harangot öntettek az unitáriusok

Beszámoló a harangszentelési ünnepségről, amelyen Boros György dr. unitárius püspök is megjeleni

Lélekemelő templomi ünnepség keretében szentelte fel a tordai unitárius egyház két új harangját, amelyeknek elődeiről, illetőleg a „rég” harangok viszontagságos életéről és szomorú sorsáról egész kötetet lehetne írni...

Legrégibb harangjukat 1752-ben, az azt követő pedig, Szigeti Csehi Péter és neje, Kése Anna ajándékát, 1792-ben öntötték. 1836-ban a hívek egy újabb harang hangjait is megcsendülni hallhatták.

Három harang zugott a tordai unitárius templom tornyában egészen 1849-ig a mikor az egyházközség önkéntes adományaként Gábor Áron, a székely ezermester ágyúöntő műhelyébe jutottak a harangok, amelyek azonban elkerültek a beolvasztást... 1853-ig a brassói Fellegvár egyik dohos kamrájában hányódtak. Itt akadt rájuk egy tordai polgár, akinek a jelentésére az esztendőknél keresztül kalódó harangokat hazaszállították...

1860-ban „az eklézsia fénye és tekintélye szempontjából” a két régi harangot összeöntötték. Hat „bécsi mázsát” nyomó nagy harang lett belőlük, minthogy azonban az ugynevezett „bécsi mázsa” csak 56 kiló volt, az új harang sem lehetett súlyosabb, mint 336 kiló... Így csak két harangjuk maradt, amelyekhez Borbély Nagy Györgyné 1888-ban egy harmadikat ajándékozott.

A sors könyvében azonban mégis csak azt írhatták meg, hogy a tordai unitárius egyházközség harangjainak háborúban kell elpusztulniok, mert 1914-ben az általános rekvirálás alkalmával a XVIII. századból származó, összeöntött harangot és társát is elvitték. Érdekes, hogy — akár 1849-ben — most sem lett belőlük ágyú, de nem lett belőlük újra harang sem. Boros György dr. erdélyi unitárius püspök mondotta éppen az elmúlt vasárnap lezajlott harangszentelési ünnepségen, hogy a világháború folyamán, Csepel szigetén látta, földön heverve, összetörten, a tordai elnémult harangokat, a

melyek sohase kerültek többé vissza...

A tordai unitáriusok körében azonban hagyomány volt, hogy templomuk tornyában, háromnál kevesebb harang sohase zengjen. 1926-ban gyűjtést kezdtek, hogy az árván maradt harang világháborúban „hősi halált halt” társai helyett két újat öntethessenek.

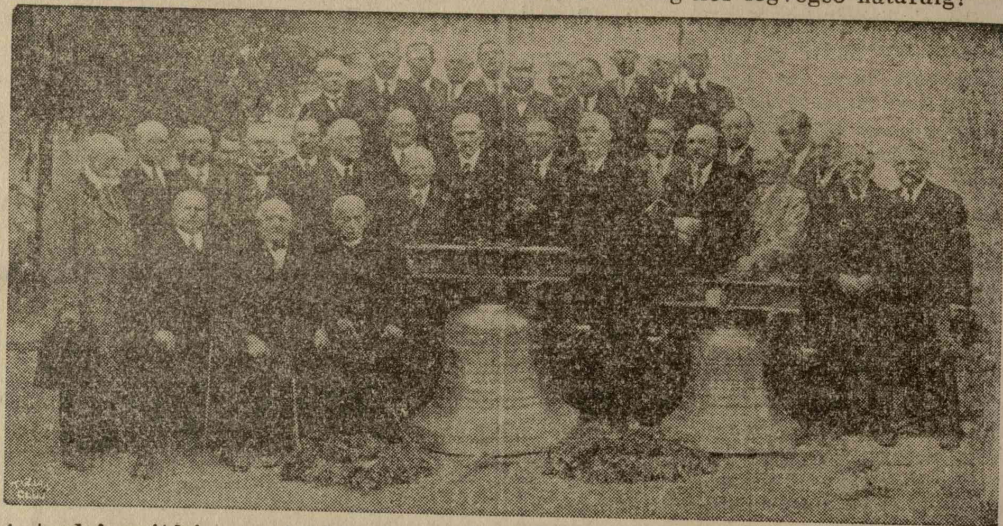
Az egyház pénztára különben egyáltalán sem járult hozzá a harangok beszerzési költségeihez. A hívek adakoztak csupán, ki többet, ki kevesebbet, mindenki tehetségéhez mérten és 8 év alatt mégis felszaporodott a szerény bankból és lelekből összekuporgatott összeg annyira, hogy az új harangok öntése megvalósulhasson...

Szükséges tudni még, hogy 1926 óta a harangérc is jelentősen megolcsult. Egy kiló annakidején 240 lejbe, ma csak 100 lejbe került...

A harangszentelést, amint említettük, nagyszabású templomi ünnepséggel követték egybe, amelynek fényét az is emelte, hogy ezalkalomból a tordai uni-

táriusok püspöküket is köreikben láthaták. Az ünnepség délelőtti részén a püspökön kívül Varga Béla főjegyző és hatásvos szónoklatával Lőrinczy Dénes, a közszeretben álló tordai unitárius esperes is résztvett, majd hetvenszemélyes közebed volt a Horváth-féle sörkertben. Délután hat órakor a templomban műsorral zajlott le, melyen Ürmösi József, majd énekszámokkal Puksámé szerepelt, akik orgonán Utó Mária, hegedűn pedig ifj. Márkos Albert kísért. Ezután Szentiványi Sándor teológiai tanár tartott magasarptüi szabadelőadást. Az ünnepség Boros György dr. püspök magasztos zárószavaival ért véget.

A tordai unitárius templom tornyában ismét három harang hirdeti érces nyelven a hit diadalmaskodó erejét. A frissen felszentelt harangok zugása közepette azt kívánjuk a tordai unitáriusoknak, hogy új harangjaik ne jussanak elődjük sorára és ne kallódjanak el egy újabb háborúban, hanem kongjanak háborítatlanul a harang-kor legvégső határáig!



A tordai unitárius egyházközség presbitériuma az elmúlt vasárnap felszentelt új harangokkal.

Minden külön menü helyett:

Kóstoló a tordai — árakból!

A nyaraló-közönség tájékoztatására alább közöljük a legelőkelőbb tordai étterem árait:

Husleves	6
Tojásos leves	10
Tárkonyos leves	8
Alföldi gulyás	20
Borsos tokány	20
Bélszín, mártással	25
Császárhús	20
Sajtos makkaróni	15
Salate de boeuf	20
Natur-szelet	25
Bécsi-szelet	25
Vajas-szelet	25
Hagymás-szelet	25
Tojáslepeny sajttal	20
Tojáslepeny zöldséggel	20
Tojás románosan	12
Tojás vajban sültve	12
Rántotta szalonnával	20

Rántotta sajttal	20
Gomba tojással	25
Máj pirítva	22
Adag szalámi	15-26
Adag sonka	15-26
Adag székelyturó	12
Adag juhsajt	12
Párolt szilva	15
Asztali bor	40
Szürke barát	80
Muskotály	80
Plébános	100
Feketekávé	14
Tea	18
„Csája”	27

Na és persze 10 százalék a kiszolgálás fejében.

Nem drágább, mint máshol. Igaz viszont, hogy nem is olcsóbb...
Annak, akinek van, „ki lehet bírni!”

„Krach in die Melone!”

Feljelentés szakította meg a tordai mozi páratlan ujitását

A megnyitás napjától minden előadás on ugyanazokat a jegyeket adták el a közönségnek...

A dési és tordai „Lássuk”-ok folyamán már kétszer részesültem abban a szerencsében, hogy Grecu Traian tordai, valamint dési moztulajdonost, mint valami ritka csodabogarat, tollamra tüzhettem... Említettem annakidején, hogy a derék férfi a Désre vetődő vándor magvar-

szintársulatok igazgatói elé olyan teljesíthetetlen feltételekkel lépett, ami a silány anyagi viszonyok között levő és ezer bajjal küzdő direktorok kedvét örökre elvették attól, hogy Désre tegyék a lábukat... Grecu mester nem követelt csevebet, minthogy a teremért, fűtésen és

világításon kívül, esténként 1160 lej bért fizessenek, ezzel szemben viszont a jegyszedők és a kulisszatologatók „csakis” Grecu emberei lehetnek...

Az említett eljárás azonban csak méltatlankodni lehet, amit már akkor is sajnáltam, mert a vidéki szimidirektorok sorsán nem sokat lendít...

Most azonban olyat csinált Grecu Traian, amely nemcsak a portréját tette teljessé, hanem a hatóságok figyelmét is felkeltette, elannyira, hogy — amint mondani szokás — vizsgálat indult meg ellene...

Az egész ügyet egy feljelentés pattantotta ki, amely a tordai pénzügyigazgató ságnak tudomására adta, hogy a dési cézár tordai moziában, a néhány héttel ezelőtt megnyitott „Select”-mozgóban, a jegyek körül különös dolgok folynak...

Grecu ugyanis csak egyszer, a megnyitás napjára csináltatott és pecsételtetett le jegyeket, azóta sem... A nézőtér bejáratánál a jegyszedők mindig összegyűjtötték az el nem szakitott jegyeket, amelyeket a következő előadás on ismét eladtak és így tovább... Röviden: a megnyitás napjától a feljelentésig a tordai moziiban egy és ugyanazon jegygarnitúra keringett, amiáltal Grecu mester a kincstárt súlyosan megkárosította...

A pénzügyigazgatóság az ügyben most indított vizsgálatot, amelynek fejleményét türelmetlenül lesik mindazok, akik ugyanazzal a többször megvásárolt jeggyel egész sereg előadás on áldoztak Grecu nyereszkedési vágyának...

A vizsgálat üdvös fejleménye természetesen az lenne, ha Grecu most rákoppintának, ámbár amilyen „mázlija” ennek az embernek van...

Nyugalmunk érdekében higgyük egyelőre hogy súlyosan megbüntetik!

K Ö Z G A Z D A S Á G

A belföldi faellátás és a román faexport

Marosvásárhely, május 13.

A romániai fatereskedelelem és a faexport ügye még mindig nem rendeződött el véglegesen. Számos körülmény következtében, a román faexport terjedése még mindig akadályozva van és eközben a külföldi konkurrencia mind jelentősebb lett. Például Oroszország esetleges megjelenése a piacon igen nagy kárt okozhatna középeurópai viszonylatban a román fának.

Nem kevésbé rendezetlen még a belföldi faellátás ügye is.

A Cape-nál annak idején nagy apparátussal indult meg a házi vizsgálat, amely egy csomó letartóztatást eredményezett, de ezzel a háború lezajlott és azóta a Caps ügyeiről semmit sem lehet hallani. Az eddigi vélemények szerint a Capsot, mint alosztályt akarják a minisztériumba beolvasztani és egyben ezt az intézményt likvidálják is. Ez a likvidációs munka a vélemények szerint körülbelül két évet fog igénybe venni.

Annál nagyobb baj az, hogy a Cape mint közismert, már annak idején sem tudta a magyar fapiacra szemben vállalt kötelezettségeit teljesíteni, annál kevésbé lehet számítani arra, hogy a likvidáció alatt álló intézmény meg fog felelni a követelményeknek.

Ezért a Caps helyébe okvetlenül egy olyan állami vagy magánszervet kell állítani, amely a meglevő kontingenskeretet kihasználja.

A Caps követte el azt a hibát is a tűzifatereskedelemben, hogy a meglevő kvótát nem használta ki. Megállapítható, hogy

az engedélyezett huszezer vagon tűzifa helyett Románia a Caps jóvoltából csak 12 ezer vagon tűzifát exportált Magyarországnak.

Később azonban kiderült, hogy nemcsak a Caps, hanem a tűzifakiviteli szindikátus is hibát követett el ebben a mulasztásban és ezért a lefolytatott vizsgálat majdnem a szindikátus vezetőjének eltávolítására vezetett.

A Caps újabbán a hiba helyrehozására egy fiók felállítását sürgeti Budapesten, ezt az indítványt azonban elvetették és úgy döntöttek, hogy a szindikátus élén marad a hibát elkövetett igazgató is.

Mint értesültünk, a romániai kivitelre kerülő tűzifa szerződéstervezete körül érdekes kombinációk merültek fel.

Az ellentéteket sikerült javarészt tisztázni és így

a Magyar Egyesült Fabehezatali Részvénytársasággal megindultak a tárgyalások.

Az elején arról volt szó, hogy Magyarország 18 ezer vagon tűzifát vegyen át, mivel a tavalyi huszezer vagon keretet nem használták ki, azonban ezt a szerződéstervezetet Románia részéről még nem akarták elfogadni.

A román részről ugyanis azt követelték, hogy a 18 ezer vagon tűzifát a román faexportőrök fix áron adják át Magyarországnak, Magyarország részéről viszont ezt a szigorú feltételt nem akarták elfogadni. Magyarországi részről csak úgy hajlandók a román fát átvenni, ha ezt bizonyítani árban kaphatják.

További differenciák mutatkoznak a felárak kérdésében is.

Eddig az volt a szokás, hogy ha az eladott fa alapárán felül — felár — is sikerült elérni, abban az esetben ennek a felárnak negyvenszázalékát a romániai vállalat és hatvenszázalékát a magyar favállalat kapta.

Most azonban a magyar vállalatok az elért felárát százzázalékban maguknak akarják megtartani.

Ebben a kérdésben is folynak természetesen tárgyalások.

Kedvező hírek mondható a romániai fapiacra vonatkozólag az a híradás, amely

arról számol be, hogy

Romániának sikerült bizonyos kedvezményeket elérnie Olaszország felé.

Miután a magyar fapiacra vonatkozó kartellszerű megállapodás Románia, Jugoszlávia és Ausztria között nem vezetett eredményhez, a román faexportőrök most az olaszországi piacok felé gravitálnak.

Állítólag már eredmény is mutatkozik ebben az ügyben.

Ujabb tárgyalások a magyar exportról — Románia bekapcsolódik az olasz piacra

Szó van arról, hogy Románia, Jugoszlávia és Ausztria, Olaszország bevonására és meghódítására közös egyezményt terveztek.

Az egyezmény részletei még nem kerültek nyilvánosságra, azonban az olasz fapiac meghódításának híre, már így is nagy örömet keltett a romániai faexportőrök között.

Benczel Béla

A nyári időszakban délután 4 órákor nyitnak az üzletek

Bukarest, május 13

Costinescu dr. munka- és közegészségügyi minisztert tegnap felkereste a Sfatul Negustoresc vezetőségének küldöttsége s kérte, járuljon hozzá, hogy az üzletek a nyári időszakban délután 4 órától este 8-ig tarthassanak nyitva, míg az élelmiszerüzletek este 9 órákor zárjanak.

A miniszter magáévá tette a küldöttség kérését s kijelentette, hogy ebben az értelemben intézkedni fog. Hogy az új üzleti zárórak pontosan mikortól lépnek életbe, egyelőre még ismeretlen. Valószínű, hogy már május 15-ikétől.

Óriási idegenforgalom és nagy üzletkötések a Budapesti Nemzetközi Vásár első kilenc napjának mérlegében

Budapest, május 13.

Vasárnap és hétfő, május 13-ika és 14-ike az ezévi Budapesti Nemzetközi Vásár két utolsó napja. Rengeteg ember fordult meg a vásáron az első 9 nap alatt. A statisztika meglepő nagy számokat mutat adatairól már tegnap beszámoltunk. Ma az eddig elért üzleti eredményekről számolt be a Vásár vezetősége. Voltaképpen csak ez a jelentés adott képet a kívülálló laikus közönségnek arról, milyen átfogó, kontinensekre kiterjedő propagandát jelent és milyen óriási nemzetközi üzletkötési lehetőségeket kínál a most folyamatban levő Budapesti Nemzetközi Vásár.

Röviden néhány adatot mi is megemlíthetünk: eddig közel 20 ezer külföldi érkezett a vásárra. 34 ország kereskedői, gyárosai és iparosai szerepelnek ebben a kimutatásban. Bevásárlók érkeztek Haytiból, Ausztráliából, Chileből, Indiából, az Egyesült Államok legkülönbözőbb nagyvárosaiból. Különvonatok érkeztek kereskedőkkel Angliából, Olasz-, Török-, Lengyel- és Németországból. Külön hajókkal érkeztek a bolgárok és természetesen ezer szám a közelebb fekvő országok lakosai. Ezzel a hatalmas idegenforgalommal arányos a vásáron kötött exportüzletek forgalma. Az exporttélékek között szerepelnek áruk, amelyek Melbourne-be, Hayfába, Limába, Helsinkibe, a Fokföldre, Perzsiába Newyorkba és Chacagoba kerültek és hatalmas tételekkel szerepelnek olyan üzletkötések, amelyek hivatottak Magyarországnak a szomszédos államok felé irányuló gazdasági forgalmát kiépíteni.

Már csak két napig áll a vásár, de Budapest még ettől a két naptól is igen nagy eredményeket vár. A magyar vidékről vasárnap 10 vásárvonat érkezik. Ezek közönsége azonban még ugyanaznap este kénytelen visszautazni. Éppen ezért változatlanul nagy az érdeklődés a vásárigazolványok iránt, amelyekkel a külföldi és belföldi közönség május 14-nek déli órájáig érkezhetik Budapestre azzal, hogy május 22-ének éjfélig veheti igénybe a vásár által a visszautazásra is nyújtott 50 százalékos utazási kedvezményt.

A vásárigazolvánnyal Budapestre érkező egyes utasok száma még állandóan növekszik. De Budapest felkészült ily nagy

tömegek befogadására. A város idegenforgalmi hivatala minden érkezőt a leggyorsabban ellát megfelelő olcsó lakással és a főváros minden szerve azon fáradozik, hogy az idegenből érkezett vendégek kevés pénzen is jól éljenek Budapesten.

ELBÉ HARISNYAHÁZ PÜNKÖSDI ÁRJEGYZÉKE:

NŐI CIKKEK:

Flórharisnya	22 lej
Cérnahrarisnya „Corso“	36 lej
Cérnahrarisnya „Mimóza“	49 lej
Selyemharisnya, hibamentes	36 lej
Selyemharisnya II-a	65 lej
Selyemharisnya, matt, hibamentes	75 lej
Reformnadrág, makó	26 lej
Reformnadrág, selyem	46 lej
Reformnadrág, habselyem	94 lej
Divatgyapjubluz, minden színben	95 lej

Kombinék, bluzok, kabátok, ernyők, stb. stb. óriási választékban, legolcsóbb árakban!

FÉRFI-CIKKEK:

Zokni minden színben	9 lej
Zokni minden színben	14 lej
Zokni divatmintákban	16 lej
Zokni divatmintákban, cérna	23 lej
Zokni I-a cérna, divatmintákban	25 lej
Sportharisnya, mintás	21 lej
Sportharisnya nádlis	31 lej
Sportharisnya „Ördögőr“ divat-színben	54 lej
Zsebkendők	4 lejtől
Nyakkendők	20—37—45—55 lej

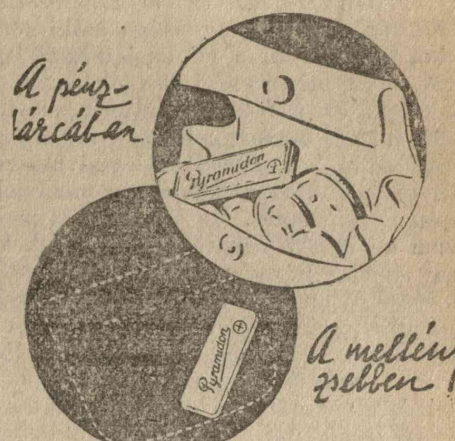
Nadrágtartók, zoknitartók, nadrág-övek, gallérok, stb. stb.

GYERMEK-CIKKEK:

Zsebkendők	4 lejtől
Zoknik	8 lejtől
Zoknik I-a cérna	14 lejtől
Nadrágtartók	15 lejtől
Baretsapkák	23 lejtől
Csecsemőgarnitúrák	25 lejtől
Kabátkák	39 lejtől
Játsszóruhák, gyapju	80 lejtől

Férfiingeket minden elfogadható áron kiárusítjuk!

Brassó, Kapu-utca 42



elfér ez a legújabb lapos fémcsomagolás. 10 tablettát Pyramidont tartalmaz, ami minden rossz szulléttnél és fejfájásnál segít Önön...



a Bayer-kereskedéssel

Pyramidon

Pyramidon minden gyógyszerárban!

Az E. G. E. közgyűlése

A közel egy évszázada fennálló Erdélyi Gazdasági Egyesület e héten tartotta meg 90-ik rendes közgyűlését. A közgyűlésen gróf Bethlen György elnökelt, aki elnöki megnyitójában vázolta a múlt év küzdelmeit és eredményeit, majd javaslatára a közgyűlés Török Bálint egyesületi titkárnak az igazgatói címet adományozta. Ezután Török Bálint ismertette az egyesület 90 éves múltját, valamint az igazgatóválasztásnak 1933. évi működéséről szóló jelentést, az 1933. évi zárszámadásokat és az 1934. évi költségvetéstervezetet, melyet a közgyűlés egyhangúlag tudomásul vett.

AZ IDILLI TIMES

Hogyan néz ki a világ
közelről

Ami a legjobban meglep benne és amit legjobban szeretek, ez a kendőzetlen őszinteség. A Times ugyanis apróhirdetésekkal kezd. Ami a mi lapjainknál legvégül, mint utolsórendű járulékos szerepel, azt teszik ők a főhelyre. Minél azt titkolni, csünni, csavarni, hogy a lap szempontjából a legragyogóbb, legszivhezszó-lóbb vezércikknek is többet ér: megfelelő számú apróhirdetés. Ha közelebbről meg-nézem a picurka híreket, akkor tűnik ki, hogy az első három csoport „Születés”, „Házasság”, „Halál” címet viseli. Ez meg a puritán őszinteségen kívül az emberi természet, az élet igaz ismeretét mutatja. Mi lehet fontosabb ennél, minket jobban érdeklő, alapvetőbb dolog? Talán Musso-lini tárgyalásai Dollfuss-szal? A földtekén ez az igazi újság: eggyel többen vagyunk. Megszületett Lord Edward Stevens, Bedford Street 438. Aztán itt van az ő finom körültekintő udvariasságuk, amire mi itt a kontinensen képtelenek vagyunk. A „Házasság” rovatban az ifjú pár és a pap nevének kívül még két-három segédlekkészt is feltüntetnek. Vajjon a „Halál” rovat-ban is felsorolják az összes minisztrális fiukat, ez nagyon jól esnek a halottnak.

Közvetlenül a „Halál” után következik a „Kertészkedés”. Ezt megint kedves figyelmességnek találom. Rossz hangulat után gondoljunk rögtön valami kellemeset, keep smiling! Ezután egy különös rovat jön. Az első hirdetés így kezdődik: „Bájos kis kutyuska”. Ugyebár, azt hiszik, ez megfelel a mi „Levelezés” rovatunknak és egy olyan kutyuskáról van szó, aki a villanyoson a Színházi Életet olvasta, a mikor meglátja és megszeretni stb. Nagy-on tévednek, itt valódi kutyuskát kell érteni, még pedig japán pincsit, mely eladó: Placemore Kemnells Hampers 1 and Washington Sussex 150.

A kutyák, úgy látszik, általunk nem is sejtett szerepet töltenek be a derék ango-lok életében. Mindjárt a „Halál” közelé-ben beláthatatlan „Kutya”-rovat követke-zik. „Nemes és büszke állat, idővel a leg-édesebb kedvencecske lesz belőle, nem szokott gyengélkedni”. Ezt a szöveget há-zasságközvetítőknél ajánlom a mi lapja-inknak. Találók továbbá sex-appeal kuty-át „vonzó és izgató” jelzőkkel. Azután különböző kutyaiskolák. Majd kutyaszó-rakozóhelyek következnek. Végül „Nyolc hetes üdülésre küldöm kutyámat”. Ezt a nyolchetest mi is sokan szeretnénk, ha nem is éppen kutyáinknak.

A „Personal”-rovat megfelel a mi „Kü-lönféle” rovatunknak. Első hirdetés: „Elő-kelő lady ajánlja intézetét nyárra fiatal lányok megóvására, elsőrangú felügyelet, elsőrangú telken”. Ugy látszik, ahogy mi a szörmekeket a moly ellen, úgy kell ott őrizni nyáron a lányokat.

Új hasáb. Legfelül: „Az Ur az ő isten-ünk, óvja őket... Mert hatalmas az ő jó-sága és mily nagy az ő szépsége”. Bibliá-idézet. Rögtön alatta: Bank of England felszólítja Isabel Colmant, hogy most már haladéktalanul jelenjék meg 10.000 font értékű hadikölcsöne kamatainak átvételé-re, mert lejár a kitűzött terminus”. Boldog ország, ahol többször kell valakit hívogat-ni két-három millió átvételére.

„A vakság művészete. Hogyan kell vak-nak lenni. Elsőrendű bizonyítványok két-ezer háborúban megvakultól. Akarja Ön is leckéimet? Captain John Fraser”. Csá-bító ajánlat, remek perspektíva. Minden-esetre jól megfogalmazta a kapitány. — „Írással lehet keresni, ha —... 50 magazin munkatársa megmutatja az egyedül egész-séges metódust”. Ha nálunk is meg tudja mutatni, hogy írással lehet keresni, nagy mesternek fogom tartani.

Hagyjuk most el az apróhirdetéseket. A negyedik oldalon végre kezdődik a ko-moly szöveg. És mit gondolnak, mivel kezdődik? Olasz—angol együttműködés, leszerelési konferencia, Genf, világgazda-sági helyzet? Dehogy is. „Colombo futása a newbury-i tavaszi kupáért”. Természe-tes, mi más lehet, hisz angolokról van szó, fő a derby. Lássuk a cikket. „A hét leg-fontosabb eseménye és leglátogatottabb versenye Edinburghban a héten veszi kez-dét”. Majd dörgedelmes hangon, tele szóközi kérdésekkel fordul a cikkíró a nyilvánossághoz, népek ezreihez és ezt kérdezi: „miért hiszitek azt, hogy „Közép-

Május végén kezdődik a rendkívüli parlamenti ülés

Bukarest, május 13.
A képviselőház és a szenátus elnöke azt in-dítványozta a kormánynak, hogy a parlament rendkívüli ülését június közepére, ha-

nem már május végére hívja össze. Beavatot-tak szerint a kormány egyetért ezzel a javas-lattal s így a parlament a hónap végén való-szerűleg újra össze is ül.

Herriot kitar a Doumergue-kormány mellett

még a saját pártjával szemben is

Kizárják a radikális pártból a Stavisky-ügyben kompromittált képviselőket

Páris, május 13.
Clermont-Ferrandban ma kezdődött meg a radikális párt országos kongresszu-sa, amely mindvégig zajos jelenetek kö-zött folyt le.

Amint Herriot belépett, óriási zajjal fogadták s amikor beszélni kezdett, le-hurrogták.

Herriot, amikor szóhoz jutott, megkérdet-te, miért van ez az éles tüntetés ellene. A válasz az volt amiért támogatja a Dou-mergue-kormányt. — Kár — felelte Her-riot, — mert

a Doumergue-kormány mellett minden körülmények között kitar, még akkor is, ha kizárják a pártból.

Ha másért nem, azért is, mert hü akar maradni adott szavához.

A délutáni ülésen ismét óriási zajjal fo-gadták a Herriotval együtt bevonuló párt-vezetőket. Félórát tartott, amíg a zajt le tudták csillapítani s Herriot ekkor is-mét megindokolta, miért tart ki a D-o-mergue-kormány mellett.

A pártkongresszus határozatot hozott, a mely szerint a Stavisky-ügyben kompro-mittált képviselőket kizárják a pártból.

A „PELIDISI”

az új csodaszám, amely kimu-tatja, egészséges-e az ember

A Népszövetség elé kerül Pirquet professzor érdekes felfedezése

Bécs, május 15.
Különös hír érkezett Bécsből. A Népszöve-tség a munkanélküliséggel kapcsolatban egy or-vosi felfedezéssel foglalkozik a közeli napok-ban. Az új felfedezés arra hivatott, hogy meg-állapítsa, ki a jól táplált és ki nem az.

A megállapítás csodaszám segítségével tör-ténik, a pelidisi, amelyet komplikált mate-matikai műveletek segítségével lehet megállap-ítani. Az ülhelyzetű ember magasságának harmadik hatványa összehasonlítva a testsúly tízszerezésével, a pelidist. Az egészséges ember-nél ez a két szám egyenlő.

Pirquet, a német elhunyt kiváló bécsi gyer-mekgyógyász professzor fedezte fel a pelidist. Az osztrák vöröskereszt ajánlatára a bécsi is-kolákba már be is vezették ezt az új vizsgálá-tot. Allitól egészen megbízható eredményeket, adott. Népszerűsége az osztrák fővárosban nap-ról-napra rohamosan emelkedik. A számítások egyszerűsítése kedvéért már táblákat is ké-szítettek, amelyekkel az egész várost eláraszt-ják. Most már mindenki fáradtság nélkül elol-vashatja indexszámát és megállapíthatja, nor-mális-e a testsúlya.

Egyik szakértő orvos mondja:
— Sok kísérlet történt már a helyes testsúly megállapítására. Többféle tabella forog köz-közben. A legtöbb formula az ember teljes magas-ságát veszi alapul. Ez teljesen helytelen, mert az álló ember magasságában két egészen külön-böző testrész hosszúságát vetjük össze, a tör-zsét és a lábát. Már pedig más fejlődési tör-vényeknek van alávetve a törzs és másnak a végtagok. Pirquet professzor érdeme az a fel-fedezés, hogy csak az ülmagassághoz irányí-tott testsúllyal lehet a tápláltság helyes mérté-két megállapítani.

— Ellenvetésül azt szokták felhozni, hogy mivel az ember függőleges helyzetben jár, ezt a magasságot kell mérvadónak tekinteni. Hogy ez mennyire helytelen felfogás, arra példának azt hozom fel, hogy senkinek sem jutna az eszébe az állat testhosszúságának a megállap-ításánál úgy végezni a méréseket, hogy a törzs-hosszúsághoz hozzáadja a lábakat. Az ember-nél is így van. A végtagok teljesen különállók a törzstől. Csak annyi közük van egymáshoz, mint a fatörzsnek az ágakhoz.

— A pelidisi rendkívül sokoldalú. Nemesak felnőttek, hanem állatokra is alkal-mazható. A legnagyobb és legkisebb állatnál ugyanugy megállja a helyét és ugyanugy érve-nyes az agastyánra, mint a csecsemőre.

kori Király” legyőzi „Colombot”? Ha a sürgöny Angliába olcsóbb lenne, én táv-íratilag nyugtatnám meg e háborgó szí-vet. Gyerünk tovább. A negyedik, öt, hat, hét, nyolc, kilencedik oldalon másabokon keresztül: vadászat, halászat, ránkaszat, racket, cricket, futball, handball, rugby, rómi, golf, könnyű és nehéz atlétika. —

— Az újszülött gyermek ülmagassága ren-desen harminc centiméter. A testsúlya 270 gramm. A testsúlyának a tízszerezése pedig 2700 gramm. Tehát láthatjuk, hogy ez pontosan egyenlő a centiméterekben kifejezett ülmá-gasság harmadik hatványával. Az indexszám ez esetben egy és ilyenkor azt mondjuk, hogy a pelidisi 100 százalékos.

— A növekedésben lévő gyerekeknél ez a százalékszám normális körülmények között kissé alacsonyabb szokott lenni. Körülbelül 94,5 százalék. Feltűnően vézna gyerekeknél 90 százalék. Ha a pelidisi 80 százalék alá süllyed, akkor már komoly aggodalmakra okot adó be-teges soványsággal állunk szemben. A 100 szá-zaléknál magasabb pelidisi pedig túltápláltság-ra enged következtetni.

— Pirquet professzornak ezt a formuláját már sok százezer gyermeknél próbáltuk ki és igen helyesnek tartom, hogy az iskolákban kö-telvezővé tesszük ezt a vizsgálatot, mert ily mó-don egyszerűen nagy áttekintést nyerhetünk az iskolakötelezettek tápláltságáról, egészségéről és szociális helyzetéről.

— Ugyanezzel a céllal foglalkozik majd a pelidissal a Népszövetség. Alapos vizsgálata tárgyává akarja tenni és ha megfelelőnek ta-lálja, úgy felhívja rá a különböző országok fi-gyelmét, a munkanélküliség kérdésének tanul-mányozásánál és rendezésénél.

Meghalt Somogyi Szilveszter dr., Szeged volt főpolgármestere

Szeged, május 13.

Somogyi Szilveszter dr., Szeged volt főpol-gármestere 62 éves korában meghalt.

Az elmúlt év novemberében mellhártyagyul-ladásban megbetegedett, műtétet hajtottak vé-gre rajta és állapotában némi javulás is állott be, de egészségét már nem nyerte vissza telje-sen. Egy héttel ezelőtt ismét megbetegedett, ereje rohamosan hanyatlott és tegnap meghalt.

Somogyi Szilveszter rendkívül népszerű ala-ka volt a magyar közéletnek, de különösen Sze-gednek, amelynek több mint egy évtizeden ke-resztül volt főpolgármestere. A háború alatt Erzsébetvárosban teljesített katonai szolgálatot s Erdélyben is sokan ismerték és becsülték.

Majd keresztretjvény és rádióműsorok.

És aki nagyon csökönyös, az a tizedik oldalon megtalálja azt az unalmas politi-kát. Erről azonban nem merek írni, mert itt aztán az őszinteségnek olyan fokát találom, hogy a cikk megírása után bizo-nyára nem sokáig járhatnék szabadon.

Hajós Alice

A török külügyminiszter vendégeskedése Bukarest-ben

Bukarest, május 13.
A fővárosban vendégeskedő Tevfik Rüşdy bej török külügyminiszter tegnap este fél 7 órakor a miniszterelnökségen meglátogatta Tatarescu miniszterelnököt, akivel háromnegyedórás beszélgetést folytatott. A miniszterelnök fél 8 órakor visszaadta a látogatást Rüşdy bejnek az Athénéi Palacban levő lakosztályában.

Este Titulescu és neje, a külügyminisz-terumban diszlakomát adtak a török kül-ügyminiszter tiszteletére Titulescu kül-ügyminiszter hosszabb pohárköszöntőben méltatta Rüşdy bej látogatásának jelen-tőségét. Rüşdy bej szintén hosszabb be-szédben válaszolt.

A nagyváradi szülők tiltakozó értekezlete a közoktatásügyi minisz-terium tulzott rendeletei ellen

Nagyvárad, május 13.
A szülők tegnap értekezletet tartottak az „Oltea Doamnă” iskolában a közoktatásügyi minisztériumnak a diákbetrányokkal kapcsola-tban kiadott rendeletével kapcsolatban. Mint-egy 80 szülő jelent meg, közöttük több kisebb-ségi. Az első felszólaló egy magyar anya volt, akit azonban a román szülők azzal hall-gattattak el, hogy beszéljen románul, mire a kisebbségi szülők legtöbbször elhagyta a tanács-termet.

Az értekezleten elhatározták, hogy tiltakoz-nak a minisztériumnak a növendékek szabad-ságát korlátozó rendelete ellen.

Nagy tűz egy naszód-megyei községben

Kolozsvár, május 13.
A naszódmegyei Jekicza községben pé-nteken estefelé Steiner József gazdálkodó házában tűz keletkezett. A lángok pilla-natok alatt elborították a lakást és a gaz-dasági épületeket, majd tovább terjedtek. Mielőtt a tűzoltók megakadályozhatták volna, a tűz 12 gazdasági épületet és la-kást pusztított el. A tűzkár hozzávetőleges felbecslések szerint meghaladja a 10 mil-lió lejt.

Ki akar adótárnok lenni?

Kolozsvár, május 13.
A pénzügyminisztérium pályázatot hirdet az üres adótárnoki állások betöltésére. Az állást csak olyan pályázók nyerhetik el, akik megfe-lő adótárnoki vizsgával rendelkeznek. Ilyen vizsgát május 25-én tartanak Kolozsváron s azon résztvehetnek azok a jelentkezők, akik-nek érettségi bizonyítványuk van és elégét tettek katonai kötelezettségüknek, továbbá be-fizették a 100 lej vizsgadíjat. Kérvények má-jus 20-ig a kolozsvári tartományi igazgatóság-hoz küldendők.

Legújabb

ISMÉT MECSZÜKÖTT AUSZTRIABÓL 4 HITLERISTA

Linzi jelentés szerint a grieskircheni körletű fogházból az éjjel négy hitlerista, Leja fogház-örrel együtt megszökött. A közelben gépkocsit várt rájuk s mire üldözőbe vették őket, már átszöktek német területre.

VISSZAVONTAK A GABONAKIVI-TELI TILALMAT

Bukaresti jelentés szerint a kormány gazda-sági bizottsága szombaton este ismét összeült s elhatározta, hogy visszavonja a gabonakivi-teli tilalmat, miután a beállott esőzés folytán a terméskilátások megnyugtatóan feljaultak. A földművelésügyi miniszter máris utasítást adott, hogy a gabonahajók folytathatják utju-kat.

VÉGLEG ELKÉSZÜLTEK A RÓMAI MEGÁLLAPODÁSOK

A bécsi Reichspost értesítése szerint a három római kereskedelmi megállapodás szövegét szombaton este már alá is írták és nyilvános-ságra hozták. A megállapodások Olaszorszá-g-ra, Magyarországra és Ausztriára nézve sokat jelentenek. Egyes osztrák és olasz iparágak a jövőben együttműködnek, így a Steyr és Fial autógyárak kiküszöbölnek a kölcsönös versen-gést és együttesen szervezik meg piacukat.

VILÁGPOLITIKA

Bukik-e a Doumergue-kormány?

Páris, május 13.

Általánosságban úgy látszik, mintha az ősz Doumergue és együttese sziklaszilárdan ülne helyén.

Miután jobb és bal teljesen meg nem emészthetik egymást, mint az egyszerű oroszok, akik addig falták egymást, míg mind a kettőnek csak a farka maradt, tehát kiegyeznek. Ez az egység a „nemzeti fegyverszünet” kormányának talpköve.

Ha már börtönbe nem vethetik egymást, akkor legalább együtt melengőznek a kormányon. Jobb ma egy miniszteri szék, mint holnap egy vizsgálati fogság...

A nagy kérdés most már az, hogy ez az egység meddig tartja magát?

A radikális pártban, amely Franciaország legnagyobb politikai erőcsoportja, máris határozott mozgalom indult meg az irányban, hogy a pártközi kormány radikális tagjai hagyják oda tisztségüket. A párt fiataljainak, az úgynevezett „ifju-törökök”-nek nem tetszik az összeműködés s különösen nem az, hogy a vezér, Herriot is beletartozzék Doumergue szelid nyájába.

Ezek az „ifju-törökök”, akiket inkább lehetne középkori törököknek nevezni, miután egyikük sincs harmincon alul, ellenben legtöbbjük megíti a negyvenet, nem jelentéktelen emberek. Nagyevűi vezérek ugyan nincsenek. De sokan vannak. Egyszer már meg is mutatták, mit tudnak.

Ez még 1928-ban történt, amikor Poincaré elnöksége alatt működött egy nemzeti kormány. A radikális pártot ez együttessen Herriot, Sarraut és Queuille képviselték, tehát ugyanazok, akik ma is. A kormány egyházi törvénytervezetet dolgozott ki s bizonyos irányban rendszabályozni akarta a szerzetesek tartózkodási jogát. Ez a javaslat nem tetszett az ifju-törököknek. Az Angerban megtartott párt nagygyűlésen tehát határozatot erősztaloktak ki, amely a radikális minisztereket kiléptette a kormányból.

Ez az eset készül most ismétlődni.

A radikális párt évi nagygyűlését a közelnapokban tartja meg Clormont-Ferandban. Az ifju-törökök ezen a gyűlésen akarnak robbantani. A látszat azt mutatja, hogy a kísérlet sikertelen marad. Herriot ugyanis ragaszkodik a tárcájához, illetve a tárcátlanasághoz, lévén a kormányának mindössze tárcánélküli tagja. Herriot szűkebb hazájában, Lyonban néhány nappal ezelőtt gyűlést hívott egybe, amelyen bejelentette, hogy senmi körülmények között sem szegi meg Doumergue-nek adott szavát.

Az ifju-törökök tehát valószínűleg kudarcot vallanak ezúttal. Am ez nem is lényeges. Mert akár sikerül a tervük, akár nem, valami nagyon fontos mindenképpen történik.

Ha sikerül, akkor a radikális miniszterek kilépnek a nemzeti egyesülés kormányából. Már pedig a radikálisok nélkül nincs, nem lehet nemzeti kormány. Tehát itt a válság. Újból kezdődhetik minden. Kérdés nélkül ki lehet vontatni a géppuskákat a Concorde-térre, ahonnan oly szép célpont nyílik a hazafias tömegre.

Ha pedig nem sikerül, akkor válságba kerül Franciaország legnagyobb pártja. Esetleg meg sem áll a lejtőn az a politikai csoport, amely évtizedeken át meghatározta Európa sorsát, politikáját, alakulását. Döntő fordulatok következhetnek. A magyar költő új szöveget írhat a „Franciaországi változások”-ra...

Végül meg kellene még fontolni, hogy mit is akarnak igazában az ifju-törökök?

Nehéz a kérdésre válaszolni. Annyi kétségtelen, hogy a hagyomány is ösztökéli őket. Mióta csak léteznek, mindig arról ábrándoznak, hogy a szociáldemokrata párttal kellene összeműködni. Erre ugyan a jelenlegi helyzetben még annyi remény sincs, mint a múltban, amikor pedig szintén nem volt remény a dologra, de a vérmérséklet dolgozik a párt lassan-lassan megkopaszodó fiataljaiban.

Ettől eltekintve, a Doumergue-kormány mindazon ténykedései, amelyeket a jobboldal erényeknek lát, a baloldal előtt vaskos baklövésnek tetszenek. A

Tomcsa Sándor:

PESTI NAPOK...

400 hulla, 250 sebesült!

Riport a galamblovó világ bajnokságról

Budapest, május 13.

DÖNTŐ ÉRVEK

Mehettem volna egy csendesebb és békésebb helyre is, de részben nem láttam világ bajnoki versengést, részben nem tudtam elképzelni azt a biztos szemet és kezét, amely ötven vagy száz méter magasságból leszed egy galambot. Mert csak így gondoltam el. Így, hogy a galambot kiengedik, az száll, száll, aztán mikor már jó magasan van, azt mondja a versenybíró: „na, Montagh ur”, vagy „na, gróf ur tessék.” Erre nevezett Montagh vagy Zichy gróf még vár egy kicsit s aztán mikor a galamb már csak akkora, mint egy pötty, felemeli a

LUMNITZER SÁNDOR



a sok versenyen győztes magyar világ-bajnok most csak negyedik tudott lenni...

puskáját, céloz, durr! és a galamb leesik valahonnan a felhők mögül. Mert ez igen! Persze, bizonyos dolgokat az ember nem bír elképzelni. Aztán mozgott bennem egy katonai lövőverseny hajdani győztese is, mikor négyszázról a fekvő figurába beleengedtem háromból hármát. Egyszóval kíváncsi voltam erre a versengésre, mert ilyen eredményekről olvastam: „első galamb-lövésnél X. ur tizenötöt tizenöt találta”; Y. ur ugyanannyi; Z. ur szintén. Az ötvenhét versenyből alig egy-kettő akad, aki hibázott volna. Fantasztikus biztonság! Tizenöt repülő pöttyből eltalálni tizenötöt, ez szédülletes! Valósággal szégyeltem magamat, hogy a történelmi időkben elért lövőeredményemért a hadosztályparancsnokság háromnapos tisztizással jutalmazott. Szinte úgy jött, hogy adjam vissza.

Gyerünk tehát, lássunk csodát!

VÉGIG A SZIGETEN

A verseny színhelye a Margitsziget felső csúsa. A pesti parton elmélázva gondoltam arra, hogy miért nem vagyok túvuszó. Itt ugyanis ötven fillért sokkal képtelenebb dolgokra is vállalkoznak. Aztán mégis megváltottam a jegyet. Melleleg ez a sziget e büz és zaj között egy csendes, illatos menedék. Hát csak ballagtam a szigeten. Zeg-zugban ballagtam. Igen, mert ha zegben mentem, ott állt egy pár, ha zugban mentem, ott állt egy pár. Néha egész vissza kellett kanyarodnom. A szigeten, az ismeretes kedvezmények folytán, valóságos nászutas-dumping van. Legalább is úgy csinálják ezek az élelmes pestiek. Nászutaznak, hol kedvezménnyel, hol anélkül.

Aztán egy sátorlábba tévedtem; minden nemzetnek van ugyanis egy sátra, kényelmes heverő-székekkel, ezekben heverik ki a nemzetek fiait a küzdelem fáradalmait. Van vagy tizenyele sátor.

Végre feltűnt a klubház, mely úgy volt kö-

ltségvetési politikát, amely lecsökkentette az állami alkalmazottak fizetését, elítélte. Mallarmé ügyvezetését, amely a forradalmi érzéseket kiebrudalta a pósta kötelekéből, helytelenítik. Barthou külpolitikáját elhibáztak tartják, mert a sakkhuzásokat mintegy az ügyügyarak irányítják. Dexnain tábornok repülésügyi buzgalma szerintük túlerőltetett fegyverkezés.

Szóval: hibák és a radikális párt cél-

lülve autókka, mint zöld bársony ruhán, fehér, fekete, sárga meg piros szemekből fűzött, kanyargó gyöngyör.

EGY MERESZ ELHATÁROZÁS

Ott álltam tehát a klubház előtt, mely mögött folyt a verseny. A pályára, amint megfigyeltem, két ut vezetett. Egyik a házhoz közel, másik a ház mellett. Egyiken a versenyzők jöttek-mentek, másikon a közönség. Egyiken díjtalanul lehetett közlekedni, a másikon volt egy négyperces forgalmi akadály. Persze, a verseny közönsége ezen úgy hatolt át, mint a vajon.

„Négy pengő — mondtam — hátha a szemetekből vér csurog...” és mint hajdani díjnyertes, közelebb húzódtam a klubház forgó ajtajához. Közelebb, közelebb, aztán nekivágtam a lépcsőnek. A portás előtt eldobtam háromnegyednyi „memfizemet” és kissé „Helyet az ifjuságnak” hatása alatt ezt kérdeztem:

A verseny

Mikor rájöttem, valami ilyen hang hagyta el a torkomat: aoh. De ez nem volt egy tiszta „aoh”, mert zengését megzavarta az a reflex, amikor nyál fut le az ember torkán.

Mert kérem, a galamblovóverset ez:

A versenyzőtől huszonhét méter távolságra, két-három méteres közökkel van öt kis ketrec. A versenyző feláll egy akkora puskával, mint egy ágyú. Minden ketrecbe, sárga, meg kéksíkos trikójú szolgák tesznek egy-egy galambot, aztán visszahúzódnak. A vadász csak áll, hosszú, méla lesben, felemelt puskával, a közönség pedig lélegzetviasszafojtva.

Most egy láthatatlan kéz megnyom egy gombot, mire a kis ketrec ajtaja önműködően kinyílik, egyben egy labda esik le a tetejéről, hogy a galamb felroppenjen. Az a galamb, melynek farktollait előzően megnyirbálják, hogy csak egyenesen, illetve függőlegesen szállhasson fel.

Szóval: az ajtó kinyílik, a galambka kijön, a labda leesik, felrebben és huszonhét méterről durr!

Hát nem pötty? a levegőben?! Hát nem vár egyik versenyző sem, hogy csak hadd szálljon, majd utólról jó golyóm...?! Hát nem kovályog a galamb a felhők közt, csak úgy megreb-ben szegényke, csak husz centire?! És akkor durr!! Nem is durr, hanem bumm!

Lehet naivság ez az elképzelésem, de viszont azt sem vártam, amit itt láttam. Hisz — nem akarva az urak képességeiből levonni semmit — de ha én ideálltok egy kadicfalvi székel legénykét, az is eltalál tizenötöt tizenöt, de — kövel.

Áh — mondtam — még egyszer és már nem érdekelt az egész. Persze ezzel az urak nem sokat törődtek. Egymásután járultak a kijelölt helyre, gombnyomás, galamb, labda, reb-benés, bumm és már megint volt egy hulla, leg-jobb esetben egy súlyos sebesült. A szolgák kirohantak, szempillantás alatt ujjal pótolták

Egy menekült

Kis zömök ur áll elő, háromcsövű puskával. Felemeli a puskáját és azt mondja „ready.” Erre a szóra kell ugyanis megnyomni a gombot. Az ajtócska felnyílik, a galambka kijön, a labda leesik, hanem a galamb csak nem akart felrebbenni! Forgatta kis ijedt fejét és belenézett egyenesen a három csöbe. Ugyilátszik, itt az a felfogás, hogy ha a galamb még nem reb-bent fel, embertelenség rálóni. Hát ez az ur is várt. Csak nem lö egy szegény, szelid, ártatlan galambra, — amíg fel nem reb-ben?! A szolgák hajkurázták. Dobálták. Hessegették. Én nem akarom azt mondani, hogy a galamb megérzett volna valamit. Fené! Egyszerűen nem akart felrebbenni.

Végül is az ur lábbal tette a fegyvert. Ekkor hangzott fel az első taps. Egyébként csendben és zajtalanul pötyögtek a galambok. Ennek az egynek pillanatnyilag megkegyelmezték. Ebből erőt merítettem: talán küzülünk is megszabadul egy-egy.

ELTÁVOZOM

A végén egész belejöttem. Kérdeztek, fel-

kitüzéseivel merőben ellentétes intézkedések az egész vonalon. Így Herriot és a többiek nem vállalhatják a felelősséget.

Egyelőre nem lehet több érdeklődést jelenteni Páris politikai hadszínteréről. S remélni kell, hogy a közeljövőben nem is kerül sor baljósabb Höfer-ekre.

Ez a remény azonban, mint a korszak minden politikai reménye, nagyon fogyatékos.

Mikes Imre

— Itt van Zichy gróf?

Választásom azért esett pont a Zichyekre, mert még a történelemből szimpatizálok velük. Kicsit szédültem, de a portás mélyen megemelte sapkáját:

— A gróf ur ezelőtt tíz perccel érkezett.

Belétektem a forgójátót.

A kis vörös hallban többen voltunk arisztokraták, versenyzők, de volt egy pár Montagh is. Sört ittunk és kristályvizet fogyasztottunk és mind bátrabban néztünk egy gyönyörű hölgyet, aki, azt hiszem, keverék volt.

A hall versenytér felé eső nagy szárnyas ajtajai ki voltak nyitva. A tető folytatásaként ponyva fogta fel a nap izzó sugarait, tőlünk balra a közönség gözölgött, mert nekik már nem jutott a ponyvából. Legközelebb azonban szóváteszem, hogy a közönséget vigyék arrább, hatáhozottan zavaht, kéklet, hatáhozottan...

Aztán kiültünk egy fonott nádszékbe és néztük a versenyt.

az áldozatot és kezdődött előlrol.

Az egészben az a legnehezebb, nem lehet tudni, hogy a galamb melyik ketreceséből fog kijönni.

A versenyző aztán lead egy cédulácskát, mintha mi sem történt volna, visszaül a helyére és folytatja a nyaralás programjának vázlatos ismertetését. Legalább is így hallottam egy szép, magas, szőke úrtól. Agyonlőtt egy galambot, visszajött és rágyújtás közben azt mondta, hogy verseny után Cannes-be megy.

Hogy azért miért kell kivégezni egy galambot?! Én ha Cannes-be mehetnék, megvennék ezer fogolyomadarat és szabadonbocsátanám... Persze, ehhez mi marhák vagyunk.

Na, aztán így folyt a verseny. Ötvenheten lövöldöztek. Végül is kifáradtak, talán unták is és ki-hagyta. Aki nem talált, kiesett a versenyből. Már jól alkonyodott, mikor csak négyen maradtak. A díj háromezer pengő volt. Azért ma még embereket is érdemes agyonlődözt. Szóval már csak négy ur maradt és a háromezer pengő díj az elsőnek. Erre a négy ur félrehúzódt és a mikor visszajöttek, azt mondták: „Nem megyünk tovább, kérjük a gubát!” És megosztozkodtak. Könnyű kiszámítani, hogy fejenként kaptak hatszázhetvenöt pengőt.

Szóval még csak nem is sport. Persze, ehhez mi marhák vagyunk.

Sikerült megtudnom, hogy aznap hatszázötven galamb vészett el. Hol agyonlőtték, hol súlyosan megsebesítették, de élve nem repült el egy sem. Azaz... de erről alább. A második lövés — legalább is amíg én láttam, biztosan talált — persze ez nem számít. A Galambok fejét levágták, buglyába rakták és a kórházak közt fogják szétosztani. Ez természetesen a „hinterlandban” történik, diszkrétan és csendben, itt a fronton csak tollak és egy pár vércsepp jelezte ezt a hatszázhetvenöt pengős sportot.

tem, kérdeztem, feleltek. Nem olyan borzasztó az. Kedves, finom urak azért ezek. Szép, jólöltözött, nyugodt, fölényes urak. Legalább is ha galambról van szó.

Mikor egyikük hozzám fordult, hogy hány találatom volt, már a megszokás beidegződésével feleltem: „Ahány lövésem.” Az ur elismerően bólintott, már vége felé járt a verseny. Akkor már alig maradtunk néhányan versenyben, a többiek mind kiestek. Bizonyára azért bólintott ilyen elismerően, mert nálunk, kéklet ez nem szokás.

Aztán távoztam. Azt hiszem, nem tűnt fel. Al szép keverék hölgy is, akkor már bizonyára valami csodálatos ösztönrel rájött, hogy itt csak egy rongy pórról van szó. Hogy honnan tudhatta? Pedig néha direkt leejtettem az ajkamat. De ugyilátszik, hogy már a születés és a pénz-arisztokratáknál is más kvalitások kel-lenek. A tárgyilagosság az, hogy itt nem lát-tam egy Taszilót sem. Istenem, az, hogy egy kicsit lövöldözik a galambokat? Ez még min-dig jobb...!

Hanem amint-jövök a sziget közepén, csak leesik a levegőből valami fehér. Gyerekek szaladnak oda, körülállják, felveszik, egy galamb, — galamb — mondják — né, anyuka, galamb! Az egyik gyerek felveszi, aztán eldobja. Vé-res lett a keze.

Itt aztán el lehetne érzékenykedni, meg lehetne hatódni és szép, színes szavakat lehetne találni arra, hogy...

Minék?

Tessék szétnézni, mi készül.

Egy galamb, száz galamb, hatszázötven galamb, mi ahoz a lövészethez képest, melyre már szemelgetik a tarapot...

SPORT

Károly király személyes védnökségével

rendezik meg az országos atlétikai bajnokságokat Brassóban

Brassó, május 13.
Tegnap Brassóban járt Schmetsch Rudolf, az atlétikai szövetség kiküldöttje, aki végleges formában közölte, hogy az idei országos atlétikai bajnokságok megrendezését Brassóra bízta.
A brassói atlétikai kerület örömmel vállalta a megítélt megbízást (hosszu évek óta csak Bukarestben rendezték meg) és közölték, hogy az új stadionban rendezik meg a bajnoksá-

gokat.
Az atlétika háromnapos ellátását is vállalta Brassó, valószínű tehát, hogy az ország minden jó atlétája megjelenik a startnál. Annál is inkább, mert itt válogatnak a Balkán-olimpiára.
A július 28-án és 29-én megrendezésre kerülő bajnokság védnöke maga a király lesz és több mint bizonyos, hogy meg is jelenik a versenyeken.

Huszonkét játékoskal megy a magyar csapat a világbajnokságra

Kijelölték a játékosokat és elküldték a nevezést Signum Laudis-szal tüntették ki az angolok ellen győztes csapatot

Budapest, május 13.
A Magyar Labdarúgó Szövetség tegnap esti ülésén véglegesen összeállította a világbajnokságon szereplő magyar válogatott játékosok névsorát. El is küldték nyomban a nevezést. A nápolyi, majd a bolognai mérkőzésre a helyszínen a következő játékosokból állítják össze a magyar válogatottat:

Kapusok: Háda és Szabó.
Hátvédek: Vágó, Sternberg, Futó, Rozgonyi.
Fedezetek: Palotás, Szalay, Szűcs, Móró, Lázár és Dudás.
Csatárok: Markos, Tamásy, Vincze, Avar, Sárosi, Teleki, Toldi, Turay, Kemény és P. Szabó.

A magyar válogatott tehát két csapattal való játékoskal megy a világbajnokságra. A csapat május 20-án indul Nápolyba, az egyiptomiak elleni mérkőzésre.

AZ ANGOL SAJTÓ IS ELISMERI

a magyar csapat győzelmének igazságát. Mindössze azt hozzák fel mentségül, hogy a füves talajhoz szokott angoloknak kissé túlkemény volt a pálya és könnyű a labda. Angliában

Babona a sportban:

13-án lett volna a brassói autóverseny, de elmarad, mert a versenyzők félnek a „szerencsétlen számú” naptól

Országos autó és motorkerékpár versenyt akartak rendezni vasárnap a Brassó-Derestye közötti utvonalszakaszon. A sebességi versenyen bizonyosan megjavították volna a belföldi rekordokat, mert a legjobb versenyzők neveztek.
A rendezők meglepetéssel látták, hogy a versenyzők sorra lemondják startjukat.

Amikor érdeklődtek az okról, kiderült, hogy a versenyzők félnek a 13-as számtól és vasárnap véletlenül éppen tizenharmadikára esik.

Az autósok világában nem ritka babona miatt kénytelenek voltak elhalasztani a versenyt, amelyet így későbbi időpontban rendeznek meg, valószínűleg az IAR motorkerékpár pálya felavatásával egyidejűleg.

Sport és babona.

Labdarugás

PARIS
Manchester City— Racing 3:1 (0:0).
LILLE
Franciaország B.—Hollandia B. 2:1 (2:0).

HÉTFOON ESTE ALLITJÁK ÖSSZE A ROMÁN VÁLOGATOTT CSAPATOT

a szövetség ülésén. Valószínű, hogy a Kínizsi ellen tervezett tréningmérkőzés elmarad. A román válogatott csapatot Temesvárt gyűjtik össze és rövid (két-három napos) kondíció edzés után egyenesen Triesztbe indulnak a játékosok, hogy néhány nappal előbb érkezve, megszokják az éghajlatot.

Legújabb hírek szerint a csapat Triesztben fog edzőmérkőzést játszani, valószínűleg a Triesztinával.

Luchide főtitkár ma Prágába utazott, hogy a vasárnapi mérkőzéseken megfigyelje a cseh játékosok formáját.

VASARNAP MŰSORA:

Nemzeti Bajnokság: Plojest: Crisana—Tricolor. Temesvár: Kínizsi—Brasovia. Kolozsvár: Universitatea—AMTE. Nagyvárad: NAC—Mures. Bukarest: Venus—CFR.

Román Kupa: Ripensia—Glória CFR Aradon.

Budapest: Újpest—Nemzeti, Ferencváros—Kispest, III. kerület—Phobus, Budai 11—Hungária Miskolc: Attila—Somogy. Szeged: Szeged FC—Bocskai.

Birkózás

Calagiri—Románia válogatott 10:2. A hazatérő román birkózóválogatott Calagiri helyi válogatottjától nagy vereséget szenvedett.

Tenisz

Crawford szenzációs veresége Hollandiában nagy feltűnést kelt. Timmer verte Hollandia nemzetközi bajnokságain 6:2, 1:6, 6:4 arányban.

Olimpia

A francia parlament törvényben szabta meg kedden, hogy a francia atléták résztvehetnek az 1936-os berlini olimpián.

Atlétika

BEÁLLITOTTA A MAGYAR REKORDOT Pécsen a Szeged—Pécs egyetemi atlétikai versenyen Bodosi 195 cm-es remek magasugrással.

BOMBAFORMÁK BUDAPESTEN

A BBTE vasárnapi versenyén Szabó MAC könyvedén, komoly ellenfél nélkül, cseppet sem kifizetve, 3 perc 56.8 mp.-es idővel nyert 1500 méteren. Sir, a BBTE fiatal futója, 10.9 mp.-el nyerte a 100 métert, de az előfutamban ellen-széllal is 10.7 mp.-et futott. Rekordot várnak tőle az idén! A 110 méteres gáton Kovács 15.2 mp.-es idejével jó formával bíztat.

Footoall, tenisz és atlétikai cikkek legolcsóbban

Rekord Sportnál

Brassó, Kolostor utca 24.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 let. vastag betűkből 8 let. Legkisebb hirdetés 10 szó. Álláskeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés megismételt feladásánál 25% engedmény. A hirdetést díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Keresek megvételre Brassóban új, vagy alig használt üzlethozzáfűzőket. Ajánlatokat „Új üzlet 5x6 méter” jellegre, kiadóra. 12168

Műláp, méhészeti eszközök Harmath B. cégnél, Tg.-Mures. kívánatra árjegyzéket küldök. 12218

Állást keres

Állást keres fiatal festő és vegytisztító-segéd, ki gallértisztításhoz is ért. Győrke J., Str. Din dos 47. Bistrija. 12232

Házvezetői állást keres intelligens, komoly, megbízható urileány. Kisebb gyermek mellette is ajánlkozik. Ajánlatokat „Gondos” jellegre a kiadóra. 12257

Halló! Május 19-én megnyílik Olcsó! Predeal üdülőhelyen a Hotel-Pensio-Weber

52 szobával, a vasúti állomással szemben
Teljes penzió: szoba, reggeli, ebéd és vacsora étlap szerint 150 lej.
Brassói kirándulók részére mérsékelt szobaárak, 100 lej helyett csak 45 lej.
Turistaegyleti tagok és utazók részére szoba, 100 lej helyett, csak 35 lej.
Menü étlap szerint 30 lej. Elsőrangú konyha. Azugai sör. Jó borok Figyelmes kiszolgálás.
Becsés pártfogást kér: WEBER M. szállodás.
50%-os vasúti kedvezmény.

SCHÖNAUER
NŐKÖSZÖRÜS-NIKKELEZŐ
BRASSÓ
Weiss Mihály-n
16. szám.
MEGBIZHATÓ! - PONTOS! - OLCSÓ!

A világhírű
Charles Baudouin
genfi egyetemi tanár könyvének magyar kiadása!

Az önfegyelmelés művészete

Gyakorlati tanácsokkal és utaloztatásokkal segítségére sietünk ezen könyv után az OLVASÓNAK.

A tartalomjegyzékből: Előszót írta Dr. Völgyesi Ferenc törv. orvos. Akaratnevelés — Buddhizmus — A nagy bölcselők — Ertelmi gyógyítás — Lelki gyógyítás — A hipnózis szuggesztió — Észszerű meggyőzés — Pszichoanalízis — Önszuggesztió, stb., stb.

Ára csak 90 lej.
Kapható:
A Brassói Lapok Könyvosztályában
Brassó, Kapu-utca 36-58.

Ha annyi pénze van, hogy aranyba fűrd, akkor sem használhatja jobbat mint ...



ITT A TAVASZ!

Jelentkezik már a rádiók ellenesége: a légköri zavar. Zajmentes, sőt tengerentúli (gyarmati) vételt csak a rövid hullám biztosít.

INGELEN ultra-super LUMOPHON HORNYPHON BELMONT

„NOVY”-RÁDIÓ

Brassó, Rózsater 19. Telefon 1—99.

SZABÓ MÁRTON

Brassó, Hosszu utca 74.

Az 1929 és 1933 évi kiállításokou aranyéremmel kitüntetve.

Első brassói specialisan berendezett autórágó-üzem



„ELASTIK”, a kiváló minőségű, segítő patent-matrac, valamint minden finom párnázott butort készít BINDER A. kárpitos és díszítő. Butorkatár. Brassó, Kapu-utca 55, (az udvarban).

HÖLGYEK! URAK!

Minden hajvágásnál, ondulásnál, manikűrözésnél a kitűnően bevált Venus-vizzel egy ingyen korpamentesítő kezelést ad MOLNÁR A. fodrász-szalonna, Brassó, Weiss Mihály-utca 21.

CSAK 3 NAPIG!

Kitűnő ondulást készít minden hölgy

egyedül, úgy hosszú, mint rövid hajnál, vas stb nélkül, csak „Onduline” onduló-csattal. Mindig szépen ondulva. Darabja 25 lej. Garnitúra (6 drb.) 120 lej. Raktár: „Opac” București. Str. Doamnei 7 a (Galeriile Blanduziei, emelet)

Thomas Mann
József
a modern világ iródalom remeke egyike magyar és román kiadás

kötve 144.— Lei
Athenaeum

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó Rt. Brassó-Brassó.